

REPUBLIKA HRVATSKA

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj

I N F O R M A C I J A

**o stanju gospodarstva
Vukovarsko-srijemske županije**

Vukovar, kolovoz 2018. godine

SADRŽAJ

	Stranica
1. UVOD	1
2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA	2
2.1. Opći podaci o Županiji	2
2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka	3
2.3. Poljoprivreda kao resurs i gospodarska grana	8
3. GOSPODARSKI TRENDOVI U REPUBLICI HRVATSKOJ I OKRUŽENJU	13
3.1. Makroekonomska kretanja i međunarodno okruženje Republike Hrvatske	13
3.2. Godišnji financijski izvještaji obveznika poreza na dobit kao osnova za makroekonomsku analizu gospodarstva Republike Hrvatske	14
3.3. Makroekonomski pokazatelji za 2017. godinu u Republici Hrvatskoj	15
3.4. Osnovni makroekonomski pokazatelji gospodarstva u VSŽ	16
3.5. Pokazatelji o poslovanju poduzetnika Vukovarsko-srijemske županije i usporedba s pokazateljima prethodne godine	18
3.6. Analiza i usporedba rezultata poslovanja poduzetnika na razini NUTS 2 regija, županija i gradova	28
3.7. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA REPUBLIKE HRVATSKE I VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE	32
3.7.1. Vanjskotrgovinska razmjena Republike Hrvatske u 2017. godini	32
3.7.2. Vanjskotrgovinska razmjena na razini Vukovarsko-srijemske županije	34
4. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	36
5. EVIDENTIRANE NEIZMIRENE OBVEZE GRAĐANA I POSLOVNIH SUBJEKATA	38
6. ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ I VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE	38
7. OBRTNIŠTVO U REPUBLICI HRVATSKOJ I VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJ	43
8. ZAKLJUČNO	52

1. UVOD

Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave koja, u okviru svog samoupravnog djelokruga ima ulogu usklađivanja interesa gradova i općina u svom sastavu te poduzimanja aktivnosti uravnoteženog socioekonomskog razvoja Županije u cjelini.

Godišnjim programom rada Županijske skupštine predviđena je izrada Informacije o stanju gospodarstva na području Vukovarsko-srijemske županije. U ovom dokumentu daje se pregled stanja u gospodarstvu općenito i po pojedinim segmentima, odnosno djelatnostima koje su značajne za gospodarski razvoj Županije.

Određena područja iz nadležnosti Županije, a koja su predmet zasebnog izvješćivanja Županijske skupštine (poljoprivreda, međunarodna suradnja, poslovanje trgovačkih društava u kojima je Županija vlasnik ili suvlasnik, aktivnosti županijske razvojne agencije i dr.) u ovom dokumentu su obrađeni samo u mjeri koja je nužna za sagledavanje pozicije tog segmenta u sveukupnom gospodarstvu Vukovarsko srijemske županije.

Radi bolje ocjene postojećeg stanja i sagledavanja ostvarenih trendova po pojedinim sektorima gospodarstva prikazani su postignuti rezultati u 2017. godini, kao i u godinama relevantnim za komparativnu analizu i donošenje konkretnih zaključaka.

Da bismo dobili realniju sliku trenutnog stanja, u ovoj informaciji se mogu pronaći i podaci iz tekuće godine koje objavljuju institucije zadužene za praćenje stanja u gospodarstvu.

Za izradu ovog materijala korišteni su podaci Ureda državne uprave u VSŽ - Službe za gospodarstvo, Državnog zavoda za statistiku, Ureda za katastar i geodetske poslove, Financijske agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje – Područna služba Vinkovci, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatske gospodarske komore, Trgovačkog suda u Osijeku te Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Ministarstva gospodarstva.

Svrha dokumenta jeste da prikaže aktualne trendove u gospodarstvu RH u odnosu na gospodarstva iz okruženja, kao i trendove unutar nacionalnog gospodarstva, odnosno poziciju Vukovarsko srijemske županije u okvirima istoga.

Tako uočeni trendovi i pokazatelji trebali bi biti osnova za donošenje odluka i strateških dokumenata, cilj kojih je oporavak, jačanje konkurentnosti i razvoj gospodarstva na ovim prostorima.

2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA

2.1. Opći podaci o Županiji

Vukovarsko-srijemska županija nalazi se na samom istoku Republike Hrvatske. Istočna granica sa Srbijom i južna s Bosnom i Hercegovinom ujedno je i državna granica Republike Hrvatske ukupne dužine 266,2 km, 148,2 km riječne granice uz Dunav i Savu te 118 km kopnene granice prema Srbiji.

Prostire se na površini od 2.448 km², a prema službenim rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine na području županije živi 179.521 stanovnika.

Županija sa sjedištem u Vukovaru obuhvaća 5 gradova (Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok i Otok) i 26 općina (Andrijaševci, Babina Greda, Bogdanovci, Borovo, Bošnjaci, Cerna, Drenovci, Gradište, Gunja, Ivankovo, Jarmina, Lovas, Markušica, Negoslavci, Nijemci, Nuštar, Privlaka, Stari Jankovci, Stari Mikanovci, Štitar, Tompojevci, Tordinci, Tovarnik, Trpinja, Vođinci i Vrbanja) s 84 pripadajuća naselja.

Županija je dio Panonske nizine iz koje se središnjim prostorom dižu uzvišenja diluvijalnog prapora. Prostor koji je melioriran i pripravan za intenzivnu poljoprivrednu obradu, uglavnom je zastupljen plodnom crnicom. U razvijenoj hidrografskoj mreži na sjeverno istočnom dijelu dominiraju Dunav i Vuka, a na južnoj strani protječe rijeka Sava s pritokom Bosut u koji utječu rječice Biđ, Spačva i Studva.

Nadmorska visina zemljišta je u rasponu od 78m (Spačva) do 204m (Čukala), a visinska razlika iznosi 126 metara što Županiju čini izrazito nizinskim ravničarskim krajem.

Klima je umjereno kontinentalna sa hladnim zimama i toplim ljetima. Srednja godišnja temperatura je 11,2 °C. Srednji najtopliji maksimum je 29,9 °C, a srednji minimum -12,2 °C. Prosječna godišnja količina oborina je 660 mm.

2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka

Gospodarske potencijale Županije predstavljaju prirodni resursi i to poljoprivredne obradive površine, šume, nalazišta nafte i plina, pijeska i šljunka, vodni tokovi i zemljopisni položaj, kao i instalirani proizvodni i uslužni kapaciteti, visokovrijedni ljudski potencijal, te etno i eko-vrijednosti.

Tlo, blaga kontinentalna klima i povoljan godišnji raspored oborina ovog podneblja omogućava kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju. Ratarske površine su meliorirane i komasirane i omogućuju strojnu obradu i visoke prinose. Glavni proizvodi su: pšenica, kukuruz, suncokret, soja šećerna repa, duhan i povrće. U stočarskoj proizvodnji najzastupljenije je svinjogojstvo i govedarstvo.

Poljoprivredne površine zauzimaju 149.703 ha ili 61,1% površine Županije od kojih se 93,4% odnosi na oranice, dok ostatak otpada na pašnjake, livade, vinograde i voćnjake.

Ukupne šumske površine s nadaleko poznatim Spačvanskim bazenom zauzimaju 69.398 ha što čini 28,4% površine županije i uglavnom su zastupljene glasovitim slavonskim hrastom lužnjakom, poljskim jasenom i običnim grabom, dok na neplodno tlo i trstike otpada 25.674 ha što čini 10,5% površine Županije.

Bogatstvo raspoložive drvene mase od oko 19 mil. m³ u šumama županije i godišnji sječivi etat, koji iznosi oko 344.000m³ bruto drvene mase, dobre su osnove za daljnji razvitak drvoprerađivačke industrije, poglavito proizvodnje finalnih proizvoda i namještaja.

Bogata nalazišta kvalitetne gline, šljunka i pijeska omogućila su razvitak industrije građevinskog materijala, posebno opekarstva.

Veliki prirodni resursi kojima obiluje Županija su nafta i zemni plin. Eksploatacijska polja nafte i plina nalaze se u istočnom dijelu Županije (Đeletovci, Privlaka i Ilača). Godišnja proizvodnja iznosi oko 60.000 t nafte te oko 5,5 mil. m³ plina.

Povoljan zemljopisni položaj Županije, koja predstavlja značajnu prometnu transverzalu u smjeru istok-zapad i sjever-jug te znatno razvijen cestovni, željeznički i riječni promet, velika su prednost ovog kraja vezano uz otvaranje prema istočnoeuropskim tržištima. Potrebno je istaknuti autocestu Zagreb – Lipovac, rijeku Dunav te riječnu luku Vukovar.

Raspoložive poljoprivredne površine omogućavaju intenzivnu ratarsku i stočarsku proizvodnju. Na području Županije kvalitetno su strukturirani kapaciteti, koji zahtijevaju stalnu tehnološku modernizaciju te proširenje opsega i strukture proizvodnje, za proizvodnju šećera i špirita, mlijeka i mliječnih proizvoda, mlinsko-pekerskih proizvoda, mesa i suhomesnatih proizvoda, prerađevina od voća i povrća, stočne hrane te doradu i preradu sjemena kao i drugi spomenuti, odnosno nespomenuti kapaciteti privatnog poduzetništva koji sve više dobivaju na značaju.

Pored instaliranih kapaciteta oslonjenih na raspoloživu sirovinsku osnovu kao logičan razvojni slijed događanja, uvjetovan s jedne strane tradicijom, a s druge

strane željom za kvalitetnijom izmjenom strukture gospodarstva, sagrađeni su još kapaciteti u metalo-prerađivačkoj industriji, kapaciteti za proizvodnju pokrivača i proizvoda tekstilne industrije te kapaciteti za proizvodnju predmeta od krzna i kože, odnosno kožne obuće i krznene konfekcije.

Značajniju ulogu za cjelokupni razvoj Županije svakako bi trebao imati i ljudski potencijal. Radni kontingent stanovništva (15-64 godina) u strukturi stanovništva sudjeluje sa 65.9% odnosno 118.382, dok je na razini RH taj udio nešto povoljniji i iznosi 67,1%.

Prirodne ljepote kraja, uz bogatu slavonsku šumu koja skriva brojne vrste visoke i niske divljači, bogatstvo vodnih tokova raznovrsnom kvalitetnom ribom, pružaju odlične pretpostavke za razvoj kontinentalnog, lovnog, ribolovnog, izletničkog i avanturističkog turizma. Bogata kulinarska ponuda podneblja osnova je razvoja i kvalitetne ponude ugostiteljstva i hotelijerstva.

**POPIS STANOVNIŠTVA
PO OPĆINAMA I GRADOVIMA (za 2011.godinu)**

Tablica br. 1

Red broj	GRAD – OPĆINA	POPIS 1991.	POPIS 2001.	POPIS 2011.	INDEKS 2011/2001
1.	Grad Vukovar	46.543	31.670	27.683	87,4
2.	Grad Vinkovci	38.580	35.912	35.312	98,3
3.	Grad Ilok	9.748	8.351	6.767	81,0
4.	Grad Županja	14.435	16.383	12.090	73,8
5.	Grad Otok	7.924	7.755	6.343	81,8
6.	Općina Andrijaševci	4.031	4.249	4.075	95,9
7.	Općina Babina Greda	4.205	4.262	3.572	83,8
8.	Općina Bogdanovci	3.167	2.366	1.960	82,8
9.	Općina Borovo	6.442	5.360	5.056	94,3
10.	Općina Bošnjaci	4.426	4.653	3.901	83,8
11.	Općina Cerna	4.742	4.990	4.595	92,1
12.	Općina Drenovci	7.202	7.424	5.174	69,7
13.	Općina Gradište	3.297	3.382	2.773	82,0
14.	Općina Gunja	5.176	5.033	3.732	74,2
15.	Općina Ivankovo	8.268	8.676	8.006	92,3
16.	Općina Jarmina	2.629	2.627	2.458	93,6
17.	Općina Lovas	2.231	1.579	1.214	76,9
18.	Općina Markušica	3.712	3.053	2.555	83,7
19.	Općina Negoslavci	1.682	1.466	1.463	99,8
20.	Općina Nijemci	6.965	5.998	4.705	78,4
21.	Općina Nuštar	6.612	5.862	5.793	98,8
22.	Općina Privlaka	3.501	3.776	2.954	78,2
23.	Općina Stari Jankovci	6.617	5.216	4.405	84,5
24.	Općina Štitar	-	-	2.129	-
25.	Općina Stari Mikanovci	3.400	3.387	2.956	87,3
26.	Općina Tompojevci	3.284	1.999	1.565	78,3
27.	Općina Tordinci	2.868	2.251	2.032	90,3
28.	Općina Tovarnik	4.240	3.335	2.775	83,2
29.	Općina Trpinja	7.672	6.466	5.572	86,2
30.	Općina Vođinci	2.099	2.113	1.966	93,0
31.	Općina Vrbanja	5.543	5.174	3.940	76,1
U K U P N O:		231.241	204.768	179.521	87,7

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Podaci o broju stanovnika prikupljeni popisom 2011. godine ne mogu se neposredno uspoređivati s podacima popisa iz 2001. godine, budući je u međuvremenu došlo do promjene u statističkoj definiciji ukupnog stanovništva.

Popis je izvršen u skladu s međunarodnim standardima te je unatoč tomu prikazan indeks usporedbe s prethodnim popisom. Iz prezentiranih podataka je razvidno znatno smanjenje ukupnog broja stanovnika od čak 12,3% u odnosu na stanje iz 2001. godine.

U svim gradovima i općinama bilježi se smanjenje broja stanovnika, te je ono najizraženije u općini Drenovci gdje je zabilježeno smanjenje 31,3%.

**STANOVNIŠTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
STARO 15 I VIŠE GODINA, PREMA SPOLU I
ZAVRŠENOJ ŠKOLI, POPIS 2011.**

Tablica br. 2

STUPANJ OBRAZOVANJA/VRSTA ŠKOLA	UKUPNO (starije od 15 godina)	S P O L		struktura %
		muški	ženski	
UKUPNO	149.070	71.128	77.942	100,0
BEZ ŠKOLE	5.187	871	4.316	3.5
1-3 RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	1.474	379	1.095	1.0
4-7 RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	8.813	3.014	5.799	5.9
OSNOVNA ŠKOLA	45.156	19.406	25.750	30.3
SREDNJE ŠKOLE ¹⁾ – UKUPNO	74.176	40.471	33.705	49.7
VISOKO OBRAZOVANJE- UKUPNO	14.089	6.897	7.192	9.5
- STRUČNI STUDIJ ²⁾	6.403	3.076	3.327	-
- SVEUČILIŠNI STUDIJ ³⁾	7.624	3.780	3.841	-
- DOKTORAT	65	41	24	-
NEPOZNATO	175	90	85	0.1

1) Obuhvaćene su sve srednje škole

2) Obuhvaćene su sve više škole, (VI) stupnjevi fakulteta te stručni studiji po Bologni.

3) Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bologni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij

Izvor: Državni zavod za statistiku

Kao što je i razvidno iz tabelarnog pregleda u Županiji evidentirano je 5.187 osoba bez škole što predstavlja 3,5 % stanovništva starijeg od 15 god. U odnosu na 2001 god. to je učešće smanjeno, 2001. god je ono bilo 5,3%. Nažalost, Županija i nadalje ima relativno više osoba bez škole nego prosječno u državi budući je to učešće u RH u 2011 god. 1,7%. U posljednjih 10 god. povećao se broj stanovnika sa završenom srednjim te visokim obrazovanjem. Unatoč povećanju broja stanovnika sa završenim srednjim i visokim obrazovanjem, Županija i nadalje zaostaje za prosjekom RH. Naime u Županiji je 49,7% stanovništva sa završenom srednjom školom dok je na razini RH to učešće 52,6%. Što se tiče onih sa završenim visokim stupnjem obrazovanja, Županija znatno zaostaje za prosjekom RH budući je učešće visokoobrazovanih 9,5%, a na razini države je 16,4%.

Napominjemo kako po metodologiji (stanovništvo staro 10 i više godina) u Županiji je nepismenih 2583 odnosno 1,6%, dok je u RH 32032 nepismenih ili 0,8%.

VUKOVARSKO – SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Stanje površina po katastarskim kulturama po gradovima i općinama za 2017. godinu

Tablica br. 3

R. br.	Naziv grada ili općine	UKUPNA POVRŠINA (ha)	PODJELA PO KULTURAMA								
			oranice ha	voćnjaci ha	vinogradi ha	livade ha	pašnjaci ha	Ukupno poljop. zemljište ha	šume ha	trstici ha	neplodno ha
1.	VUKOVAR	10.019	5.741	75	295	26	280	6.417	1.300	63	2.239
2.	VINKOVCI	9.421	4.610	108	20	49	35	4.822	2.629	0	1.970
3.	ŽUPANJA	5.005	2.366	34	0	20	113	2.533	1.459	0	1.013
4.	ILOK	12.893	6.059	156	1.207	79	490	7.900	3.297	21	1.585
5.	OTOK	13.615	6.048	49	0	15	176	6.288	6.243	0	1.084
6.	ANDRIJAŠEVCI	3.962	2.670	57	2	1	4	2.734	755	0	473
7.	BABINA GREDA	8.017	4.832	128	0	165	351	5.476	1.428	0	1.113
8.	BOROVO	2.813	1.769	22	28	0	197	2.016	274	0	522
9.	BOGDANOVCI	5.175	4.149	63	41	5	147	4.406	431	17	321
10.	BOŠNJACI	9.496	4.793	72	0	33	79	4.978	3.589	0	929
11.	CERNA	6.925	3.557	30	0	98	47	3.732	2.496	0	697
12.	DRENOVCI	20.002	9.180	78	0	36	240	9.534	8.564	0	1.904
13.	GRADIŠTE	5.761	3.618	91	1	53	47	3.810	1.376	0	576
14.	GUNJA	3.105	1.757	18	0	34	21	1.830	680	0	595
15.	IVANKOVO	10.343	6.715	593	13	52	114	7.487	1.854	8	994
16.	JARMINA	1.294	1.032	108	4	0	11	1.155	0	0	139
17.	MARKUŠICA	7.345	6.087	63	3	54	254	6.462	331	14	538
18.	LOVAS	4.252	3.159	44	168	0	131	3.502	239	3	507
19.	NEGOSLAVCI	2.121	1.845	15	10	0	19	1.889	9	64	159
20.	NIJEMCI	22.469	9.760	102	32	14	105	10.013	10.715	0	1.741
21.	NUŠTAR	4.335	3.408	87	17	27	37	3.576	271	33	456
22.	PRIVLAKA	5.241	2.928	13	0	3	34	2.978	1.875	0	388
23.	STARI JANKOVCI	9.516	6.010	29	24	26	106	6.195	2.579	1	743
24.	STARI MIKANOVCI	5.450	2.171	52	10	7	166	2.406	2.675	0	369
25.	ŠTITAR	4.012	1.841	46	0	74	177	2.138	1.310	0	564
26.	TOMPOJEVCI	7.216	5.190	35	50	0	77	4.820	1.189	237	438
27.	TORDINCI	5.016	3.855	14	14	0	108	3.991	528	0	496
28.	TOVARNIK	6.456	5.377	88	48	25	79	5.617	302	6	531
29.	TRPINJA	12.275	10.275	109	42	17	413	11.012	340	0	923
30.	VOĐINCI	2.127	2.127	70	6	1	41	1.518	420	0	188
31.	VRBANJA	19.098	19.098	43	0	16	68	7.561	10.246	45	1.246
	UKUPNO	244.775	139.789	2.493	2.036	931	4.169	148.886	69.404	511	25.4110

Izvor: Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Vukovar

2.3. Poljoprivreda kao resurs i gospodarska grana

Poljoprivredno zemljište i poljoprivreda kao djelatnost, strateški su resursi ukupnog gospodarstva Vukovarsko-srijemske Županije i iz tog razloga u ovom dokumentu se razmatra zasebno od drugih grana i djelatnosti.

Budući da se Skupštini Vukovarsko-srijemske županije podnosi posebno izvješće o stanju, trendovima i perspektivama poljoprivrede kao gospodarske grane u Županiji, u okviru ove informacije navode se samo najznačajniji podaci, trendovi i značajke koji su se događali tijekom 2017. godine.

Poljoprivreda ima važnu ulogu u svakom razvijenom gospodarstvu, pa tako i u gospodarstvu RH. Posebno je važan njezin utjecaj na okoliš, ali i na druge gospodarske djelatnosti, prije svega na prehrambeno prerađivačku industriju, turizam, te na trgovinu, energetiku, promet, kemijsku industriju i mnoge druge.

Učestale vremenske neprilike sve snažnije izlažu primarnu poljoprivrednu proizvodnju rizicima koje je teško, u pravilu nemoguće izbjeći, pa su štete postale svakodnevice. Ukupne štete od elementarnih nepogoda u zadnjih 20 godina kreću se od 400 milijuna pa do 4 milijarde kuna i uvijek najznačajnije strada primarna poljoprivredna proizvodnja i seoski prostor. Tako je i u našoj Županiji.

Problemi velike većine naših poljoprivrednih gospodarstava su nedostatne aktivnosti i relativno mali dohodak poljoprivrednog gospodarstva, a k tome još i razina znanja, dobna struktura, a svakako i neorganiziranost poljoprivrednika i poljoprivrednih gospodarstava.

Niska dohodovnost i akumulativnost poljoprivredne proizvodnje te veliki utjecaj uvoznih, trgovačkih lobija, na tržištima prodaje za posljedicu su imali izostanak investicija, što je opet bitno utjecalo na mogućnost restrukturiranja ove gospodarske grane i uspješnijeg korištenja postojećih potencijala, kako proizvodnih pogona tako i tla i voda.

U Republici Hrvatskoj u Upisnik poljoprivrednika, kojega vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, na dan 31.12.2017. g. upisano je ukupno **164.458** poljoprivrednika, od čega je prema organizacijskom obliku obavljanja djelatnosti poljoprivrede upisano 2.554 trgovačkih društava, 2.174 obrta, 347 zadruga, 192 ostalih pravnih osoba, te 159.191 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji krajem 2017. godine prema tipu poljoprivrednog gospodarstva, poljoprivredom kao osnovnom djelatnošću bavilo se **6.870 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava**, 256 poljoprivrednih obrta, 121 trgovačkih društava, 35 zadruga i 13 ostalih gospodarskih subjekata što ukupno iznosi **7.295 gospodarstava**.

Prema zadnjim dostavljenim podacima iz Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju promijenjene su kategorije poljoprivrednih gospodarstava prema veličini korištenja poljoprivrednog zemljišta tako da se sada gospodarstva mogu svrstati u **5 značajnih grupacija**.

Prva grupacija obuhvaća poljoprivredna gospodarstva bez zemlje s 5,57% udjela u ukupnom broju PG-a. Druga grupacija obuhvaća poljoprivredna gospodarstva od 0 do 20

hektara gdje 74,19% poljoprivrednih gospodarstava obrađuje 21,25% poljoprivrednog zemljišta (takva gospodarstva teško opstaju samo na vlastitoj proizvodnji, a da nemaju pokojeg člana uposlenog izvan sektora poljoprivrede). Treća grupacija obuhvaća poljoprivredna gospodarstva od 20 do 100 hektara gdje 16,68% poljoprivrednih gospodarstava obrađuje 41,30% poljoprivrednog zemljišta. Četvrta grupacija su poljoprivredna gospodarstva od 100 do 1.500 ha gdje 2,52% poljoprivrednih gospodarstava obrađuje 25,58% poljoprivrednog zemljišta. Peta grupacija obuhvaća poljoprivredna gospodarstva s više od 1.500 ha a njih je samo 3 i obrađuju 12,98% od ukupnog poljoprivrednog zemljišta VSŽ.

Ukupne **poljoprivredne površine** u Županiji su **149.703 hektara** od čega su 139.858 oranice, 4.299 ha pašnjaci, 934 ha livade, 2.054 ha vinogradi, te 2.558 ha voćnjaci.

U **strukturi ratarske proizvodnje** u 2017. godini najzastupljenije kulture su bile kukuruz koji je bio zasijan na 27.597 ha (21,42%), soja 26.183 ha (20,33%), pšenica 24.610 ha (19,09%), suncokret 12.431 ha (9,65%), ječam 9.029 ha (7,01%) i šećerna repa 7.621 ha (5,92%).

Uspoređujući strukturu ratarske proizvodnje 2017. godine s prethodnom godinom dolazimo do situacije da se najviše smanjila proizvodnja pšenice koje je prošle godine bilo najviše – 25,6% što znači pad od 6,51%, s tim padom su se povećale površine kukuruza i soje, dok su ostale kulture ostale na podjednakoj razini.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2017. godini otkupljene su robe, čija je vrijednost bez poticaja i bez PDV-a, po tržišnim cijenama iznosila oko **853 mil. kuna**.

Povrće se u 2017. godini proizvodilo na **2.062 hektara**, a najzastupljenije kulture su bile: grašak (282 ha), kukuruz šećerac (264 ha), luk (254 ha), lubenice (204 ha), grah (178 ha), šparoge (119 ha), tikva uljarica (114 ha), merkantilni krumpir (98 ha), kupus (94 ha) i dr.

Iz podataka predloženih u tablici koja slijedi uočava se blagi porast broja hektara pod nasadom prijavljenih povrtlarskih kultura, ali je to još uvijek svega 1,6% površina ukupno prijavljene biljne proizvodnje. Uzroci tome su teško pozicioniranje na tržištu, teško prihvaćanje i odluka poljoprivrednika da se odmaknu od tradicionalne ratarske proizvodnje i realno gledajući teško dostupna količina vode potrebna za navodnjavanje većih poljoprivrednih površina.

Tablica br. 4: Pregled proizvodnje povrtlarskih kultura u razdoblju 2010. - 2017. godine

rd. br.	kultura	2010. god.	2011. god.	2012. god.	2013. god.	2014. god.	2015. god.	2016. god.	2017. god.
		(ha)	(ha)	(ha)	(ha)	(ha)	(ha)	(ha)	(ha)
		broj korisnika poticaja							
		191	749		1.061		1.792		
1.	artičoka	-	-	-	-	-	3,77	-	-
2.	batat	-	-	-	-	-	0,22	0,56	10,79
3.	blitva	0,04	0,01	0,33	-	-	0,09	-	0,15
4.	buča						53,94	11,27	12,22
5.	bundeva						7,94	16,63	8,52

6.	bijeli korijen						0,61	-	
7.	bob	0,007	-	-	-	-	3,02	-	
8.	brokula	-	-	0,62	5,00	0,90	2,28	1,17	0,18
9.	bundeva šećerka						2,13	0,43	1,12
10.	cikla	3,39	34,97	15,28	4,20	24,95	10,83	0,60	1,13
11.	celer	-	-	-	-	-	2,06	0,34	0,44
12.	cvjetača	-	5,59	2,94	2,15	8,45	5,73	8,50	6,56
13.	češnjak	0,14	0,19	2,01	14,30	16,37	22,50	38,48	58,80
14.	čičoka							7,31	
15.	dinje	-	7,88	10,58	4,78	3,40	13,20	5,48	11,71
16.	grah	34,50	34,62	70,03	73,54	165,16	279,60	347,38	178,93
17.	grašak	191,58	339,17	380,52	368,77	360,24	286,60	142,21	282,05
18.	kelj	-	7,90	8,59	10,53	8,17	11,48	11,39	8,04
19.	hren	-	-	-	-	0,35	4,05	-	
20.	kopar							2,25	1,63
21.	kelj pupčar	-	0,35	-	-	-	-	-	0,35
22.	komorač	-	-	0,45	-	-	-	-	0,60
23.	korabica	-	-	0,09	-	-	-	-	0,07
24.	krastavci i kornišoni	5,21	0,94	0,64	1,11	0,94	0,99	3,63	1,79
25.	kukuruz šećerac	-	186,69	72,55	160,72	161,76	193,92	220,84	264,87
26.	kupus	69,70	80,10	45,46	78,23	83,32	90,55	88,13	94,41
27.	lubenice	167,91	152,77	124,74	163,12	152,15	124,55	189,99	204,69
28.	luk	353,54	433,04	353,56	269,35	305,11	367,93	309,93	254,40
29.	mahunе	-	0,10	0,05	-	0,14	-	-	
30.	merkantilni krumpir	135,96	121,55	168,78	264,69	306,95	126,91	121,44	98,22
31.	mrkva	4,23	94,15	106,35	68,05	54,18	38,86	54,51	68,23
32.	paprika	24,05	34,17	27,06	34,23	30,63	47,48	36,48	36,15
33.	pastirjak	1,65	0,42	0,60	-	0,58	1,42	0,25	0,97
34.	patlidžan	-	3,74	1,37	1,91	1,28	2,31	1,42	1,19
35.	peršin	5,42	3,34	2,52	1,90	2,95	4,51	2,92	3,83
36.	poriluk	4,38	16,15	0,17	13,20	0,15	13,93	4,85	26,91
37.	rajčica	8,53	8,19	5,27	5,15	6,15	8,18	10,51	7,88
38.	ricula							0,56	0,67
39.	salata	-	0,10	0,10	-	1,82	0,81	0,80	0,67
40.	špinat	-	0,29	0,54	-	-	0,11	0,26	0,13
41.	šparoge	-	-	-	-	-	44,7	81,36	119,41
42.	tikva	1,79	3,50	1,26	6,87	17,19	-	-	69,15

43.	tikvice	2,90	2,94	2,43	1,50	18,56	30,26	28,02	
44.	tikva uljarica	-	-	-	-	-	41,40	75,19	114,89
45.	miješani nasad povrća	-	24,66	103,96	110,69	117,33	-	134,15	110,83
46.	ostalo povrće	49,73	85,49	264,42	60,20	91,97	-	-	
47.	kućni vrt	-	-	-	-	-	123,64	-	
UKUPNO		1.064,6 6	1.683,0 1	1.773,2 7	1.724,1 8	1.941,1 5	1.972,5 1	1.958,6 8	2.062,5 8

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Proizvodnja češnjaka se znatno povećala u 2017. godini u odnosu na prijašnje godine, ponajviše zahvaljujući projektu potpore u sadnom materijalu, pa je tako u 2013. godini zasađeno 14,3 ha češnjaka, a u 2017. 58,80 ha. Kroz projekt dodjele sadnog materijala češnjaka korisnicima je olakšan prijelaz s ratarskih kultura na povrćarstvo.

Županija je uključena i u poticanje proizvodnje zelenog niskog graha, tako da su s OPG-ima koji žele proizvoditi ovaj grah potpisani Ugovori o poslovnoj suradnji te su primili potrebne količine graha za početak uzgoja.

Također je bitno napomenuti i značajne površine nasada šparoge (oko 120 ha), koja je na našem području do nedavno bila gotovo nepoznata kultura. Ova proizvodnja pokazala se vrlo uspješnom i potakla dio proizvođača na osnivanje zadruge Vinkovačka šparoga, a u potporu njezinom osnivanju i radu uključena je i Županija.

Voćarska proizvodnja bila je organizirana na **1.696 hektara**, a najzastupljenije voćarske kulture su bile višnja (449 ha), jabuka (368 ha), šljiva (266 ha), orah (163 ha) itd. Najveće povećanje je zabilježeno u proizvodnji višnje koja je sa 297 ha u 2016. godini porasla na 449 ha, dok prvi puta bilježimo i gotovo 15 ha aronije.

Tablica br. 5: Pregled višegodišnjih nasada po voćnim vrstama u ha

Vrsta	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
aronija	-	-	-	-	-	14,80
badem	1,05	0,50	0,28	1,23	1,22	2,01
breskva	84,60	78,92	65,97	68,97	66,19	50,49
dunja	0,07	1,2	2,14	0,65	3,86	4,84
jabuka	549,59	515,64	452,69	468,89	416,69	368,14
jagoda	3,41	1,52	2,22	2,13	4,14	6,95
kruška	41,67	42,96	34,47	39,62	28,27	37,46
kupina	4,67	3,25	3,44	3,59	3,03	3,11
lijeska	82,20	71,76	67,84	85,43	103,81	150,87
malina	1,98	1,86	0,60	1,86	0,44	2,01
marelica	38,79	24,34	26,15	23,01	21,79	20,30
miješano	84,43	96,14	109,70	127,02	145,93	134,74
nektarine	10,58	13,31	8,66	7,02	6,35	5,96
orah	100,40	88,16	59,26	111,24	122,22	163,26
ostalo	21,16	37,34	58,35	-	12,86	6,47
ribiz	2,32	1,48	-	-	-	-
šipak	0,50	0,50	0,18	0,21	-	0,58
šljiva	281,36	343,68	306,15	288,19	270,13	266,65

trešnja	7,29	7,76	4,42	7,00	7,89	7,89
višnja	210,58	304,28	309,41	317,27	297,17	449,96
Ukupno	1.526,20	1.634,60	1.511,93	1.553,33	1.511,99	1.696,49

Izvor: APPRRR, HPK i SS

Tijekom 2017. godine vidljivo je povećanje površina pod višegodišnjim voćnim nasadima u odnosu na 2016. godinu, a ono iznosi čak 184,50 ha. Došlo je do promjena u strukturi voćarske proizvodnje u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Izvađeno je ukupno 48,55 ha starih nasada jabuke, koji su sada zamijenjeni višnjom. Do sada je jabuka bila vodeća vrsta u voćarskoj proizvodnji naše županije, no 2017. godine ona pada na drugo mjesto sa udjelom od 21,7% od ukupne proizvodnje voća. Posađeni su nasadi višnje na dodatnih 152,79 ha, pa tako višnja postaje vodeća vrsta sa udjelom od 26,52% od ukupnih nasada pod voćkama. Na trećem mjestu je šljiva, čija se proizvodnja nije znatno promijenila, i zauzima 15,71% od ukupnih nasada.

Nastavlja se trend sadnje lijeske i oraha, te su te dvije vrste po zastupljenosti odmah iza tri vodeće u voćarskoj proizvodnji Vukovarsko-srijemske županije. Nasadi oraha povećali su se za 41,04 ha, dok je lijeska posađena na novih 47,06 ha. Uzgoj bresaka je također u opadanju. Izvađeno je gotovo 16 ha nasada bresaka, dok je kruška posađena na dodatnih 9,19 ha.

U proizvodnji voća i povrća u Županiji u 2017. godini, nakon smanjenja zasađenih hektara u 2016. godini, primjetno je ponovno povećanje i u voćarskoj i u povrtlarskoj proizvodnji – voćnjaka je zasađeno 185 ha više, dok je pod povrtlarskim kulturama 104 ha više nego u prošloj godini.

Iskazane površine pod nasadima voća i povrća svakako predstavljaju ozbiljan proizvodni i gospodarski potencijal budući da se radi o robama koje su istovremeno i trgovačka roba i sirovina za prerađivačku industriju.

Prema podacima Područnog ureda za katastar Vukovar u Vukovarsko-srijemskoj županiji površine pod vinogradima u 2017. godini je iznosile su 2.036 ha.

Teritorijalno gledano, ova poljoprivredna djelatnost u našoj županiji je koncentrirana na relativno malom prostoru – Najviše površina pod vinogradima je u Gradu Iloku i to 1.207 ha, te slijede Vukovar s 295 ha i Lovas s 168 ha površina pod vinogradima.

Godišnja proizvodnja vina u Županiji za 2017. g. se procjenjuje na oko 9,7 mil. litara vina, a instalirani podrumski kapaciteti na 18,1 mil. litara.

Proizvodnja stolnog grožđa u Vukovarsko-srijemskoj Županiji je slabo zastupljena i odvija se na tek 10-ak hektara.

O značaju poljoprivrede u okviru lokalnog, županijskog gospodarstva, najbolje govore podaci da je 7% od ukupno zaposlenih na području VSŽ zaposleno upravo u sektoru poljoprivrede. Ukupno je u VSŽ registrirano 7.295 poljoprivrednih gospodarstava što je 4,4% u odnosu na ukupni broj poljoprivrednih gospodarstava u RH. U ukupno poslovanju u Županiji 9,1% se odnosi na poslovanje u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva.

Najveći broj poljoprivrednih gospodarstava su obiteljska poljoprivredna gospodarstva – njih 6.870 (94%) i stoga Županija nastoji koliko god je to moguće pomoći malim OPG-ima.

Samostalno je svatko od njih nevidljiv na tržištu te će se u slijedećim godinama ići u smjeru udruživanja kako bi se ojačala pozicija na tržištu.

Hrvatska, a isto tako i poljoprivreda Vukovarsko-srijemske županije, nažalost još uvijek **nije dovoljno konkurentna** u odnosu na poljoprivredu u EU, pa je jačanje konkurentnosti, inovativnost i primjena novih tehnologija imperativ koji stoji pred svim nositeljima i drugim subjektima uključenim u poljoprivrednu proizvodnju.

3. GOSPODARSKI TRENDOVI U REPUBLICI HRVATSKOJ I OKRUŽENJU

3.1. Makroekonomska kretanja i međunarodno okruženje Republike Hrvatske

Kada govorimo o svjetskom gospodarstvu u globalu, može se konstatirati da je u 2017. godini ponovno započeo blagi uzlet gospodarstva i procjene MMF-a su da će tijekom 2018. i 2019. doći do dodatnog gospodarskog rasta. Najveći razlog što su prognoze pozitivne je povezan s američkom poreznom reformom koja bi trebala pozitivno utjecati na gospodarstvo SAD-a i njegovih trgovinskih partnera.

Hrvatsko gospodarstvo se pokrenulo tijekom 2017. godine i napokon je velika kriza iza nas te je prošle godine zabilježen gospodarski rast od 2,8%. Tijekom 2018. godine se očekuje rast u otprilike jednakom postotku te su predviđanja MMF-a da će nakon toga rast blago usporiti.

Rast aktivnosti dovesti će do ubrzanja ukidanja nekonvencionalnih mjera monetarne politike u razvijenim gospodarstvima, ohrabriti ulaganja i zaliječiti rane tržišta rada.

Prosječna stopa nezaposlenosti u Europskoj uniji je u prosincu 2017. godine bila 7,2% što je smanjenje u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosila 8,1%. Također se početkom 2018. godine nastavio trend smanjivanja te sada iznosi 7,1%.

Najnižu stopu nezaposlenosti među članicama EU-a bilježe Češka s 2,4%, Malta s 3,5% te Njemačka s 3,6%. Najviše stope imaju Grčka s 20,9% i Španjolska s 16,3%.

Prema podacima iz najnovijeg izvješća Eurostata Hrvatska je u siječnju 2018. godine spustila stopu nezaposlenost na 9,8% (s 10% što je zabilježeno u prosincu 2017. godine)

Ono što svakako treba istaknuti i što je ohrabrujuća činjenica je to da se silazni trend kod mladih nastavio. U siječnju 2018. godine stopa nezaposlenosti među mladima do 25 godina iznosila je 16,1% što je za 1,5% smanjenje u odnosu na godinu prije kada je stopa nezaposlenosti bila 17,6%. Kada bi brojčano gledali broj nezaposlenih mladih do 25 godina u cjelini je 3,6 milijuna (smanjenje za 333.000 u odnosu na isto razdoblje od godine prije).

Najnižu nezaposlenost među mladima i dalje bilježi Češka sa stopom od 5,8%, slijedi Estonija sa 6,5% te Njemačka sa 6,6%. Daleko najviše stopu nezaposlenosti mladih bilježi Grčka sa 43,7% zatim slijede Španjolska s 36% i Italija s 31,5%.

Gospodarstvo Vukovarsko-srijemske županije u 2017. godini nastavilo je bilježiti rast ukupnih prihoda, te su isti u 2017. godini bili za čak 37,3% veći u odnosu na 2016. godinu. U

istom razdoblju zabilježen je i rast ukupnih rashoda za 39,2%. Broj zaposlenih u tvrtkama povećan je s 16.740 na 17.712, odnosno povećan je za 5,8%.

3.2. Godišnji financijski izvještaji obveznika poreza na dobit kao osnova za makroekonomsku analizu gospodarstva Republike Hrvatske

U Republici Hrvatskoj su na temelju Zakona o računovodstvu, (NN 78/15., 134/15. i 120/16.) i Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 96/15.) obveznici poreza na dobit dužni predavati svoje godišnje financijske izvještaje Financijskoj agenciji za statističke i druge potrebe, te za javnu objavu, koji postaju dio Registra godišnjih financijskih izvještaja i pojedinačno su dostupni svim korisnicima na internetskim stranicama FINA-e.

Registar godišnjih financijskih izvještaja je ustrojen po uzoru na zemlje EU, kao središnji izvor informacija o uspješnosti poslovanja te o financijskom položaju pravnih i fizičkih osoba-obveznika poreza na dobit.

Registar sadrži informacije o poslovnim subjektima RH, a njegovim osnivanjem učinjen je još jedan korak dalje u procesu usklađivanja hrvatskog poslovnog i pravnog okruženja s onim Europske unije.

U Registru je za poslovnu 2017. godinu zaprimljeno i obrađeno 120.510 godišnjih financijskih izvještaja (GFI) i 1.081 Izjava o neaktivnosti obveznika podnošenja dokumentacije. Ukupno je 162.863 obveznika sastavljanja i predaje GFI-ja za 2017. godinu za statističke i druge potrebe.

Financijski i drugi rezultati poslovanja poduzetnika temelj su za analizu svakog gospodarstva i pobuđuju zanimanje ne samo relevantnih čimbenika nego i ukupne javnosti. Međutim, treba znati da obradom ovih podataka nije moguće obuhvatiti cjelokupno gospodarstvo, budući da poslovni subjekti – obrtnici koji nisu obveznici poreza na dobit, već su u sustavu poreza na dohodak, ne predaju svoje godišnje financijske izvještaje u Registar godišnjih financijskih izvješća.

Cjelovita ocjena kvalitete gospodarstva zahtjeva kompleksniji prikaz koji bi sadržavao i analizu tehnološkog razvoja, razvoja i financiranja, stupnja suvremenosti proizvoda, odnosa prema znanstvenom i istraživačkom radu te niz drugih čimbenika.

3.3. Makroekonomski pokazatelji za 2017. godinu u Republici Hrvatskoj

Tijekom 2017. godine nastavila su se pozitivna kretanja u gospodarstvu RH započeta u 2015.

BDP je rastao i prema podacima HNB-a u 2017. je zabilježen porast od 4% - odnosno u 2016. je iznosio 351.349 mil. kn, a u 2017. 365.643 mil. kn (sa 46.664 mil. EUR porast na 49.013 mil. EUR). Usporedbom podataka s prethodnim godinama vidimo da je gospodarstvo bilježi kontinuirani rast i da se situacija stabilizirala.

Bruto domaći proizvod po stanovniku u 2017. godini bio je **11.882 EUR**, dok je isti u 2016. godini bio 11.179 eura što predstavlja povećanje od preko 6% što potvrđuje pozitivan smjer kretanja gospodarstva.

Kretanja na tržištu rada u 2017. godini pokazuju smanjenje **stope nezaposlenosti**. U 2016. godini stopa nezaposlenosti je bila 14,8% dok je u 2017. godini registrirana stopa nezaposlenosti od 12,1% prema podaci HGK.

Ukupan broj **zaposlenih** u RH u 2017. godini je 1.405.498 aktivnog stanovništva što je porast u odnosu na 2016. godinu od preko 15.000 zaposlenika (2016. godine 1.390.418 zaposlenih).

Porast **prosječne plaće** u RH je također zabilježen u protekloj godini. Nakon što je u 2016. godini prosječna plaća u RH porasla u odnosu na 2015. za 91 kn trend porasta prosječne neto plaće je zabilježen i u 2017. godini i to za 300 kn te je prosječna neto plaća u RH za 2017. godinu iznosila 5.985 kn, što znači da je došlo do povećanja prosječne neto plaće za više od 5%.

Prosječna **inflacija** u prošloj godini, ponovno nakon tri godine s negativnim predznakom, bilježi porast od 1,1%.

Analitički gledano vanjskotrgovinsku razmjenu zabilježen je porast i u stopama izvoza odnosno uvoza. Iskazano u apsolutnim brojkama **izvoz** u 2017. godini je dostigao brojku od 13,983 mil eura što je za 13,7% povećanje u odnosu na 2016. godinu kada je ukupno izvoz iznosio 12,3 mil eura.

Također je porasla i stopa uvoza u 2017. godini te je ukupni **uvoz** iznosio 21,8 mil eura što u odnosu na 2016. godinu predstavlja povećanje od 10,5% (2016. godine ukupan uvoz je bio 19,7 mil eura).

Broj noćenja turista u 2017. godini se povećao za gotovo 3% u odnosu na 2016. te je ovo ujedno i 8 godina u nizu gdje je zabilježen porast ukupnog broja noćenja turista.

Što se tiče **tečaja kune** u odnosu na euro tijekom 2017. godine je zabilježen relativno stabilan tečaj s povremenim promjena te je na kraju godine iznosio 7,46 kuna za jedan euro. To je od 2011. godine najniže zabilježen tečaj na kraju jedne fiskalne godine čime zaključujemo da se i snaga kune relativno stabilizirala.

MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI GOSPODARSTVA REPUBLIKE HRVATSKE

Tablica br. 6

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
BDP, tekuće cijene, mil HRK	330.825	331.785	331.570	339.616	351.349	365.643
BDP, tekuće cijene, mil EUR	44.008	43.808	43.456	44.630	46.664	49.013
BDP po stanovniku, EUR	10.312	10.294	10.253	10.617	11.179	11.882
Industrijska proizvodnja – stope rasta u %	-5,5	-1,8	-1,2	2,7	5,0	1,4
CIJENE, stope rasta u %						
Potrošačke cijene-inflacija	3,4	2,2	-0,2	-0,5	-1,1	1,1
Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima na domaćem tržištu	7,0	0,5	-2,7	-3,9	-4,0	2,1
Promet u trgovini na malo-realne stope rasta u %	-4,2	-0,6	0,4	2,4	4,4	4,4
Aktivno stanovništvo	1.719.440	1.709.410	1.661.654	1.676.908	1.632.279	1.599.465
Broj zaposlenih- godišnji prosjek	1.377.153	1.357.705	1.333.468	1.391.002	1.390.418	1.405.498
Stopa registrirane nezaposlenosti	19,1	20,2	19,7	17,0	14,8	12,1
Neto plaća u HRK	5.478	5.515	5.533	5.711	5.685	5.985
Vanjskotrgovinska razmjena- izvoz u mil. EUR	9.628,5	9.589,4	10.368,8	11.527,9	12.316,6	13.983,2
Vanjskotrgovinska razmjena- uvoz u mil. EUR	16.215,9	16.527,9	17.129,4	18.482,9	19.711,9	21.807,6
Saldo vanjskotrgovinske razmjene u mil. EUR	-6.587,4	-6.938,5	-6.760,6	-6.955,0	-7.395,3	7.824,4
Devizni prihodi od turizma u mil. EUR	6.858,7	7.202,8	7.402,3	7.962,0	8.635,0	9.492,9
Direktna strana ulaganja u RH u mil. EUR	1.154,9	737,1	2.297,5	189,8	1.716,1	1.841,6
Bruto inozemni dug RH u mil. EUR	45.297,2	45.803,4	46.416,3	45.383,5	41.668,3	40.068,9
Prosječni srednji tečaj HRK/EUR	7,517340	7,573548	7,630014	7,609601	7,52938	7,46010
Prosječni srednji tečaj HRK/USD	5,850861	5,705883	5,749322	6,862262	6,80372	6,62240

Izvor: HGK

3.4. Osnovni makroekonomski pokazatelji gospodarstva u VSŽ

Gospodarstvo Vukovarsko-srijemske županije u 2017. godini ostvarilo je ukupne prihode od 17,8 milijardi kuna što je povećanje od 37,3% u odnosu na 2016. godinu kada su tvrtke ostvarile 12,9 milijardi kuna ukupnog prihoda. U 2017. zabilježen je i rast ukupnih rashoda za 39,2%, a koji su porasli s 12,3 milijardi u 2016. godini na 17 milijardi u 2017. godini. Broj zaposlenih u tvrtkama povećan je s 16.740 na 17.712, odnosno povećan je za 5,8 %. Broj poduzetnika se također povećao, s 1755 na 1887, 7,5%.

Tablica br. 7 Osnovni makroekonomski pokazatelji gospodarstva VSŽ (u 000 kn, prosječne plaće u kn)

Naziv	2016.	2017.	Indeks
Broj poduzetnika	1.755	1.887	107,5
Broj dobitaša	1.314	1.387	105,6
Broj gubitaša	441	500	113,4
Broj zaposlenih	16.740	17.712	105,8
Ukupni prihodi	12.964.439	17.797.345	137,3
Ukupni rashodi	12.262.351	17.074.154	139,2
Dobit prije oporezivanja	894.610	957.289	107,0
Gubitak prije oporezivanja	192.522	234.097	121,6
Porez na dobit	99.403	104.659	105,3
Dobit razdoblja	795.996	852.694	107,1
Gubitak razdoblja	193.311	234.161	121,1

Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	602.685	618.533	102,6
Neto plaće i nadnice	761.409	857.713	112,6
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	3.790	4.035	106,5
Broj izvoznika	224	245	109,4
Broj uvoznika	205	236	115,1
Izvoz	2.402.295	6.968.985	290,1
Uvoz	2.949.018	837.678	28,4
Broj investitora	188	177	94,1
Broj poduzetnika bez investicija	1.567	1.710	109,1
Investicije u razdoblju	335.293	378.066	112,8

Izvor: Fina, obrada HGK

Osnovni makroekonomski pokazatelji gospodarstva po gradovima

U slijedećoj tablici je vidljivo kako dva najveća grada u Županiji (Vukovar i Vinkovci) sudjeluju značajno u pokazateljima županije. U njima se nalazi 57% poduzetnika koji zapošljavaju oko 66% ukupno zaposlenih te ostvaruju oko 75% ukupnog prihoda županije. Grad Vukovar je u 2017. godini ostvario najveće prihode, 55,6% ukupnih prihoda VSŽ.

Tablica br. 8 Usporedba osnovnih makroekonomskih pokazatelja gradova VSŽ (u 000 kn, prosječne plaće u kn)

Grad	Broj poduzetnika	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada	Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom
	svih	2017	2017	2017	2017
ILOK	68	279.381	275.024	668	4.005
UDIO %	3,6%	1,6%	1,6%	3,8%	99,3%
VINKOVCI	574	3.373.389	3.270.574	7.170	3.938
UDIO %	30,4%	19,0%	19,2%	40,5%	97,6%
VUKOVAR	494	9.895.609	9.355.336	4.449	3.991
UDIO %	26,2%	55,6%	54,8%	25,1%	98,9%
ŽUPANJA	169	1.529.951	1.559.126	1.762	4.520
UDIO %	9,0%	8,6%	9,1%	9,9%	112,0%
OTOK	49	122.813	102.674	242	4.824
UDIO %	2,6%	0,7%	0,6%	1,4%	119,5%
UKUPNO VSŽ	1.887	17.797.345	17.074.154	17.712	4.035

Izvor: Fina, obrada HGK, ŽK Vukovar

3.5. Pokazatelji o poslovanju poduzetnika Vukovarsko-srijemske županije i usporedba s pokazateljima prethodne godine

Poduzetnici, obveznici poreza na dobit u Županiji su u 2017. godini ostvarili **ukupan prihod** u iznosu od **17,797 mlrd. kuna** što je **povećanje od 37,3%** u odnosu na 2016. godinu.

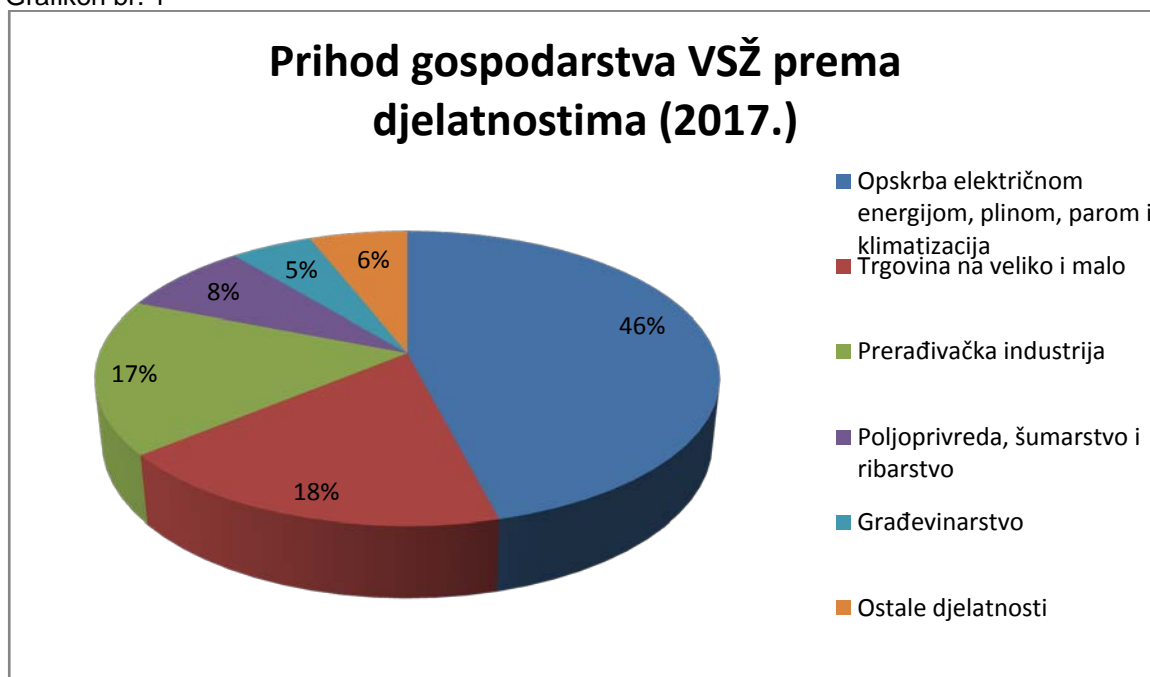
Ukupni rashodi u tom razdoblju rasli su rasli proporcionalno prihodima (38,6%) i iznosili su **17,074 mlrd. Kuna**.

Dobit razdoblja ostvarena je u iznosu od **852 mil. kuna**, a **gubitak** ostvaren u 2017. godini iznosi **234 mil. kuna**.

U konačnici, ostvaren je **pozitivan financijski rezultat** u iznosu od **618 mil. kuna**.

U strukturi ukupnih prihoda gospodarstva Županije, prihodi su koncentrirani u pet velikih grupa prihoda, odnosno djelatnosti: opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija zauzimaju daleko najveći udio s 46%, a slijede trgovina na veliko i malo sa 18%, prerađivačka industrija 17%, te se tu još nalaze poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo s 8% i građevinarstvo s 5%, dok na ostale djelatnosti otpada udio od 6%.

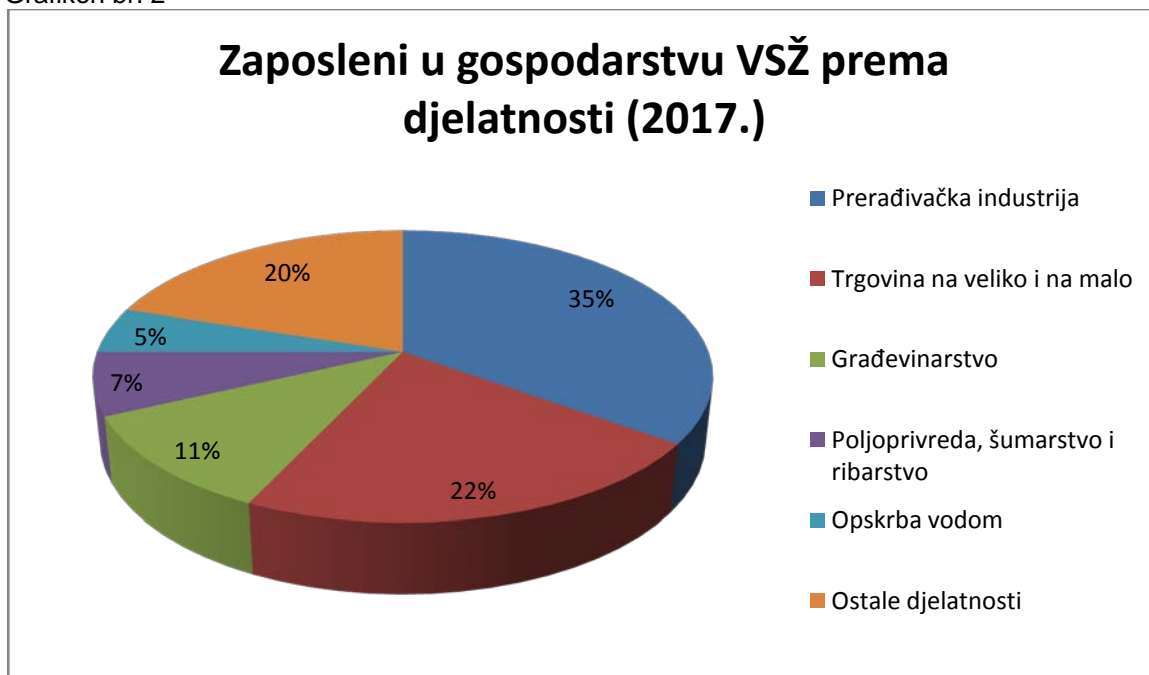
Grafikon br. 1

Izvor: HGK

Kada se analizira broj zaposlenika prema djelatnostima u VSŽ također djelatnosti možemo podijeliti na pet glavnih skupina od kojih se na prvom mjestu nalazi prerađivačka industrija s 35% zaposlenih na području županije, pa slijede trgovina na veliko i malo (popravak motornih vozila i motocikala) s 22%, građevinarstvo s 11%, poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo s 11% i opskrba vodom s 5%, dok ostale djelatnosti prema broju zaposlenih zauzimaju udio od 20%.

Grafikon br. 2

Izvor: HGK

Osnovni financijski rezultati poduzetnika VSŽ prema vlasništvu

Tablica br. 9 Financijski rezultati poduzetnika u VSŽ prema vlasništvu

Naziv	Državno	Privatno	Zadružno	Mješovito
Broj poduzetnika	39	1.800	31	17
Broj zaposlenih	1.866	14.568	173	1.105
Ukupni prihodi (u 000 kn)	397.040	16.745.464	261.479	393.362
Ukupni rashodi (u 000 kn)	420.415	16.022.689	249.531	381.519
Porez na dobit (u 000 kn)	240	101.025	950	2443
Dobit razdoblja (u 000 kn)	2.821	824.560	13.315	11.998
Gubitak razdoblja (u 000 kn)	26.436	202.810	2.317	2599
Neto plaće i nadnice (u 000 kn)	98.586	692.445	8.500	58.183
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	4.403	3.961	4.094	4.388
Broj izvoznika	3	232	5	5
Broj uvoznika	3	224	5	4
Izvoz (u 000 kn)	7.687	6.804.868	16.602	139.828
Uvoz (u 000 kn)	33.436	772.320	11.740	20.182
Broj investitora	11	151	8	7
Investicije u novu dugotrajnu imovinu (u 000 kn)	151.227	207.326	17.636	1.877

Izvor: Fina, obrada HGK

U 2017. godini poslovalo je 1.800 tvrtki u privatnom vlasništvu (95%), 39 tvrtki u državnom vlasništvu (2%), 31 tvrtka u zadružnom vlasništvu (1,6%) i 17 u mješovitom

vlasništvu (1%). Tvrtnke u privatnom vlasništvu su ostvarile 16,8 milijardi kuna prihoda što je 94% od ukupnih prihoda.

Rezultati poslovanja prema granama djelatnosti u VSŽ u 2017. godini

Tablica br. 10

(u tisućama kuna)

Naziv djelatnosti	Šifra	Ukupni prihodi		Rezultat poslovanja		Troškovi osoblja		Broj zaposlenih	
		2017.	Udio	2017.	Udio	2017.	Udio	2017.	udio
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	A	1.359.719	7,6%	56.340	9,1%	99.951	7,7%	1.239	7,0%
Prerađivačka industrija	C	3.070.616	17,3%	-6.041	-1,0%	453.832	35,1%	6.156	34,8%
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	D	8.237.057	46,3%	439.575	71,1%	31.867	2,5%	227	1,3%
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	E	270.977	1,5%	2.922	0,5%	92.257	7,1%	942	5,3%
Građevinarstvo	F	840.460	4,7%	25.384	4,1%	150.188	11,6%	2.015	11,4%
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	G	3.184.015	17,9%	67.717	10,9%	240.772	18,6%	3.898	22,0%
Prijevoz i skladištenje	H	283.554	1,6%	9.226	1,5%	50.206	3,9%	667	3,8%
Djelat. pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane	I	114.639	0,6%	9.226	1,5%	50.206	3,9%	559	3,2%
Informacije i komunikacije	J	71.538	0,4%	8.103	1,3%	23.537	1,8%	292	1,6%
Financijske djelatnosti i dj. osiguranja	K	7.436	0,0%	1.727	0,3%	225	0,0%	4	0,0%
Poslovanje nekretninama	L	52.688	0,3%	5.034	0,8%	9.335	0,7%	103	0,6%
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	M	135.959	0,8%	12.200	2,0%	45.967	3,6%	562	3,2%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	N	51.665	0,3%	2.463	0,4%	23.511	1,8%	441	2,5%
Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	O	5.524	0,0%	29	0,0%	3.436	0,3%	25	0,1%
Obrazovanje	P	33.086	0,2%	2.455	0,4%	11.001	0,9%	173	1,0%
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Q	40.517	0,2%	3.893	0,6%	18.163	1,4%	290	1,6%
Umjetnost, zabava i rekreacija	R	29.057	0,2%	-2.084	-0,3%	7.700	0,6%	60	0,3%
Ostale uslužne djelatnosti	S	8.702	0,0%	604	0,1%	3.246	0,3%	59	0,3%
UKUPNO SVE DJELATNOSTI		17.797.345		618.533		1.293.956		17.712	

Izvor: HGK

Analizom rezultata poslovanja po granama djelatnosti u VSŽ u 2017. godini poduzetnici su ostvarili ukupno 17,797 milijardi kuna prihoda, što je za 37,3 % više u odnosu na 2016. godinu kada su tvrtke ostvarile 12,964 milijardi kuna ukupnog prihoda.

U ukupnom prihodu tvrtki VSŽ najveći udio ostvaruje opskrba električnom energijom, plinom i parom sa ostvarenim ukupnim prihodom od 8,237. milijardi kuna (46,28 % ukupnog prihoda svih tvrtki), zatim trgovina na veliko i malo sa 3,184 milijardi kuna prihoda (17,89 % ukupno ostvarenih prihoda), prerađivačka industrija sa 3,070 milijardi kuna prihoda (17,25 %), i poljoprivreda sa ukupnim prihodom od 1,359 milijardi kuna odnosno 7,64 % svih prihoda.

Gotovo sve djelatnosti s područja s područja Vukovarsko-srijemske županije ostvarile su povećanje aktivnosti, odnosno rast ukupnih prihoda, osim prerađivačke industrije, građevinarstva i javne uprave, a najveći napredak je ostvaren u djelatnosti opskrbe električnom energijom, financijskim djelatnostima, ostalim uslužnim djelatnostima, djelatnosti poslovanje nekretninama i u poljoprivredi.

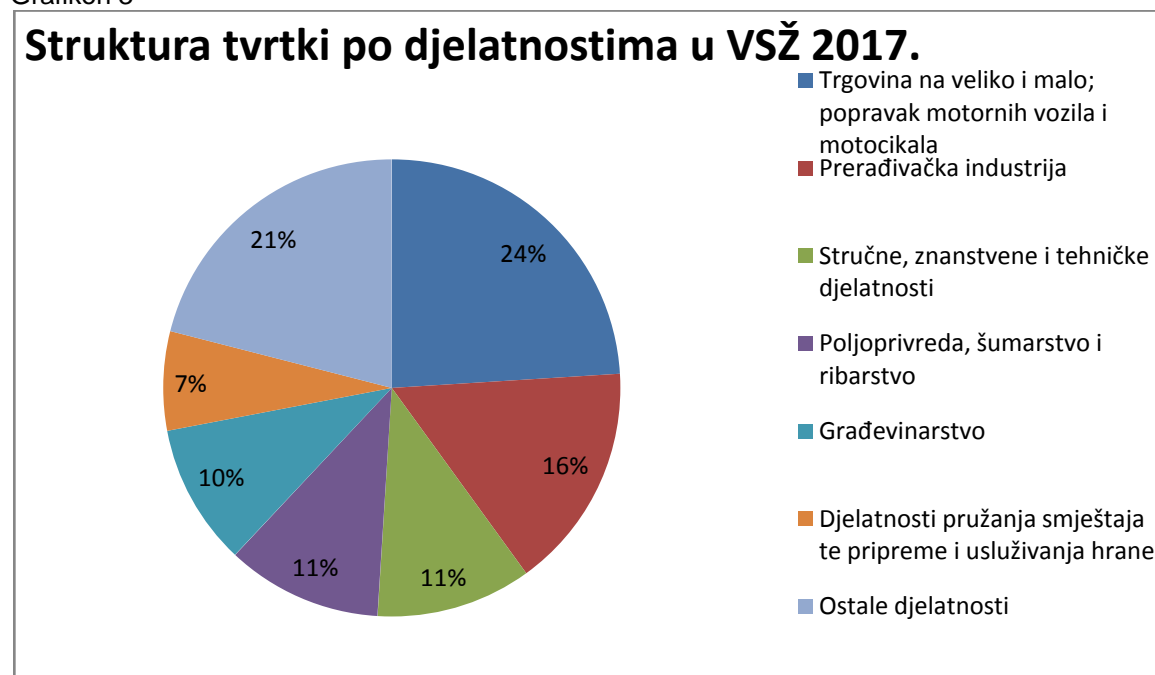
Porastom prihoda porasli su i rashodi tvrtki VSŽ u 2017. - ukupni rashodi od 17,074 milijardi kuna što je 39,24 % više od rashoda ostvarenih u 2016. godini kada je ostvareno 12,262 milijardi kuna rashoda.

Što se tiče zaposlenih najviše je zaposlenika u prerađivačkoj industriji, 6.156 osoba odnosno 34,8%, zatim slijedi trgovina na veliko i malo s 3.898 zaposlenika ili 22%, te građevinarstvo s 11,4% i poljoprivreda sa 7%. Najmanje zaposlenika ima u financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja, javna uprava i obrana, ostale uslužne djelatnosti i umjetnost, zabava i rekreacija.

Struktura tvrtki po djelatnostima u VSŽ 2017.

Ukupan broj tvrtki u svim djelatnostima u 2017. godini je bio 1887. Najviše tvrtki je u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala 461, zatim u prerađivačkoj industriji 303, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti 205, poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo 199, građevinarstvo 196, te djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane 128.

Grafikon 3

Izvor: Fina, obrada HGK

Rezultati gospodarstva VSŽ u 2017. u odnosu na 2016. godinu

Tablica br. 11

Naziv djelatnosti	Šifra	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Porez na dobit	Ukupni rezultat	Broj zaposlenih	Mjesečna neto plaća
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	A	125,0	118,4	150,9	-527,6	84,5	105,8
Prerađivačka industrija	C	98,8	98,7	183,2	178,3	104,5	106,9
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	D	214,6	229,4	92,4	108,2	105,6	108,6
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	E	109,7	113,6	215,1	24,5	101,7	108,7
Građevinarstvo	F	85,1	85,2	79,9	85,5	100,9	111,5
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	G	108,6	108,6	136,3	104,7	102,2	105,6
Prijevoz i skladištenje	H	115,9	117,4	69,8	94,1	105,0	103,4
Djelat. pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane	I	117,8	110,2	79,0	65,0	123,9	98,0
Informacije i komunikacije	J	108,3	108,8	111,4	104,8	108,1	115,6
Financijske djelatnosti i dj. osiguranja	K	107,8	95,0	73,1	228,8	57,1	54,4
Poslovanje nekretninama	L	220,2	225,7	548,8	169,3	147,1	101,1
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	M	101,1	100,9	91,1	106,5	86,1	108,7
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	N	100,7	102,4	99,7	76,1	98,2	94,9
Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	O	81,8	89,9	16,0	5,4	92,6	107,9
Obrazovanje	P	99,0	97,0	104,3	129,9	102,4	107,9
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Q	106,1	101,3	97,2	194,3	103,2	103,6
Umjetnost, zabava i rekreacija	R	119,4	117,8	114,5	99,5	96,8	142,3
Ostale uslužne djelatnosti	S	141,9	131,2	293,0	-4.774,5	109,3	126,2
UKUPNO SVE DJELATNOSTI		137,6	138,6	107,2	119,0	101,6	106,7

Izvor: HGK

Uspoređujući 2017. s 2016. godinom sve djelatnosti su ukupno ostvarile porast u ovih šest gledanih područja: ukupni prihodi, ukupni rashodi, porez na dobit, ukupni rezultat, broj zaposlenih i mjesečna neto plaća. To je dokaz da je gospodarstvo u VSŽ u blagom porastu i da stanje ide prema boljoj budućnosti.

U odnosu na 2016. najviše su prema ukupnim приходima napredovale djelatnosti opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija i poslovanje nekretninama, a samim time su im najviše porasli i rashodi. U odnosu na 2016. prihodi su se smanjili u djelatnostima građevinarstva, javne uprave i obrane, te neznatno u prerađivačkoj industriji i obrazovanju, paralelno s tim su u tim djelatnostima i rashodi smanjeni.

Broj zaposlenika je u 2017. godini najviše porastao u djelatnostima poslovanja nekretninama i pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane, dok je najveće smanjenje zaposlenih u financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu i stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima.

Mjesečna neto plaća u odnosu na 2016. godinu je najviše porasla u umjetnosti, zabavi i rekreaciji, ostalim uslužnim djelatnostima te informacijama i komunikacijama, dok se najviše smanjila u financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja, administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima te djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

Rezultati prerađivačke industrije VSŽ u 2017. godini

Tablica br. 12

šifra	Opis šifre djelatnosti	Tvrtki	Ukupni prihodi	Rezultat poslovanja	Broj zaposlenih	Mj. neto plaća po zaposlenom
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	303	3.070.616	-6.041	6.156	4.095
C10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	72	1.081.598	-57.344	1.259	4.049
C15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	5	157.909	-14.324	791	3.293
C16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja	39	421.593	8.368	1.116	4.033
C20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	6	205.035	13.992	58	5.530
C22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	18	135.080	9.297	260	3.835
C23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	21	177.175	11.151	422	4.332
C25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	40	241.723	6.663	763	4.703
C28	Proizvodnja strojeva i uređaja	7	435.449	11.408	507	5.652
C21	Proizvodnja namještaja	18	48.049	-1.314	108	3.228

Izvor: HGK

Kao što vidimo u prerađivačkoj industriji u VSŽ najviše tvrtki se bavi proizvodnjom prehrambenih proizvoda, njih 72 ili 23,8%, zatim proizvodnjom gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme, njih 40 ili 13,2%, te preradom drva i proizvoda od drva i pluta osim namještaja njih 39 ili 12,9%.

U prerađivačkoj industriji je ukupno zaposleno 6.156 osoba od čega najviše u proizvodnji prehrambenih proizvoda 1.259 i u preradi drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja 1.116 zaposlenika.

Prosječna mjesečna neto plaća u prerađivačkoj industriji u VSŽ za 2017. godinu je iznosila 4.095 kn - najveća u proizvodnji strojeva i uređaja 5.652 kn i proizvodnji kemikalija i kemijskih proizvoda 5.530 kn, dok je najniža plaća u djelatnosti proizvodnje namještaja 3.228 kn i proizvodnji kože i srodnih proizvoda 3.293 kn.

Plaće u tvrtkama VSŽ 2017. godine

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore Županijske komore Vukovar **prosječna mjesečna neto plaća** u tvrtkama **VSŽ** iznosila je 4.035 kn i za 6,7% je veća od prosječne neto plaće u 2016. godini. Prosječna neto plaća u Hrvatskoj je u 2017. godini iznosila 5.900 kn, a najviše u Zagrebu 7.300 kn.

Najveća prosječna plaća u VSŽ u 2017. godini bila je u djelatnosti opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija – 7.262 kn i javna uprava i obrana 7.217 kn.

Najniže plaće u VSŽ u 2017. godini bile su u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane – 2.948 kn i financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja – 2.991 kn.

Tablica br. 13 Zaposleni i plaće u gradovima i općinama u VSŽ (prosječne plaće u kn)

Naziv grada/općine	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada			Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom		
	2016	2017	Index	2016	2017	Index
ANDRIJAŠEVCI	47	48	102,1	3.131	3.278	104,7
BABINA GREDA	115	128	111,3	3.808	3.909	102,7
BOGDANOVC	14	16	114,3	3.061	2.691	87,9
BOROVO	106	124	117,0	3.737	3.824	102,3
BOŠNJACI	83	86	103,6	3.352	3.472	103,6
CERNA	531	609	114,7	4.052	4.270	105,4
DRENOVCI	91	95	104,4	3.166	3.600	113,7
GRADIŠTE	84	92	109,5	3.095	3.264	105,5
GUNJA	102	136	133,3	3.234	3.219	99,5
ILOK	728	668	91,8	3.667	4.005	109,2
IVANKOVO	242	315	130,2	3.807	4.006	105,2
JARMINA	12	17	141,7	2.017	3.597	178,3
LOVAS	78	77	98,7	4.481	4.621	103,1
NUŠTAR	245	277	113,1	4.428	4.923	111,2
NIJEMCI	102	120	117,6	4.037	4.352	107,8
STARI JANKOVCI	206	204	99,0	2.644	4.212	159,3
STARI MIKANOVC	95	116	122,1	3.184	3.354	105,3
TOMPOJEVCI	33	35	106,1	3.435	3.535	102,9
TORDINCI	113	112	99,1	4.015	4.180	104,1
TOVARNIK	115	121	105,2	4.994	5.356	107,2
TRPINJA	153	171	111,8	2.662	2.858	107,4
VINKOVCI	6.805	7.170	105,4	3.757	3.938	104,8
VRBANJA	133	145	109,0	3.817	4.110	107,7
VUKOVAR	4.252	4.449	104,6	3.698	3.991	107,9
ŽUPANJA	1.702	1.762	103,5	4.358	4.520	103,7
OTOK (VINKOVCI)	232	242	104,3	4.487	4.824	107,5
PRIVLAKA	64	77	120,3	2.843	3.221	113,3

VOĐINCI	31	30	96,8	2.511	2.589	103,1
MARKUŠICA	19	19	100,0	2.842	2.999	105,5
NEGOSLAVCI	35	28	80,0	2.893	3.505	121,2
ŠTITAR	172	223	129,7	3.456	4.042	116,9
UKUPNO	16.740	17.712	105,8	3.790	4.035	106,5

Izvor: Fina, obrada HGK

Najveća prosječna plaća u VSŽ u 2017. godini bila je u Tovarniku 5.356 kn, Nuštru 4.923 kn, Otoku 4.824 kn, Lovasu 4.621 i Županji 4.520 kn, a najmanja u Vođincima 2.589 kn, Bogdanovcima 2.691, Trpinji 2.858 i Markušici 2.999.

U gotovo svim mjestima u VSŽ zabilježen je porast prosječnih plaća u 2017. godini u odnosu na 2016. osim u Bogdanovcima i Gunji.

Ukupne investicije gospodarstva VSŽ u 2017. godini

Prema podacima iz HGK ŽK Vukovar **ukupne investicije** na području VSŽ u 2017. godini su bile na razini 378 milijuna kuna. To je povećanje od 13,24% u odnosu na 2016. godinu.

Najveće povećanje u investicijama je ostvareno u prerađivačkoj industriji i to za preko 200% u odnosu na 2016. godinu.

Najviše investicija ostvareno je u slijedećim djelatnostima:

- Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda 40,36%
- Prerađivačka industrija 37,79%
- Poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo 8,53%
- Građevinarstvo 7,09%

BROJ PODUZETNIKA, PRIHODI I RASHODI U GRADOVIMA I OPĆINAMA U VSŽ

Tablica br. 14

Naziv grada/općine	Broj poduzetnika	Ukupni prihodi			Ukupni rashodi		
	svih	2016	2017	Index	2016	2017	Index
ANDRIJAŠEVCI	16	13.575	14.643	107,9	13.032	14.976	114,9
BABINA GREDA	23	124.412	113.993	91,6	116.866	121.529	104,0
BOGDANOVCI	5	9.626	11.141	115,7	8.894	10.007	112,5
BOROVO	23	96.251	101.868	105,8	93.839	101.088	107,7
BOŠNJACI	17	84.673	85.781	101,3	80.008	80.634	100,8
CERNA	33	203.745	236.944	116,3	195.482	225.993	115,6
DRENOVCI	30	35.542	36.776	103,5	36.783	38.988	106,0
GRADIŠTE	20	35.415	38.437	108,5	34.424	36.561	106,2
GUNJA	34	57.084	64.625	113,2	43.124	62.080	144,0
ILOK	68	295.077	279.381	94,7	283.541	275.024	97,0
IVANKOVO	43	153.803	179.357	116,6	137.343	162.064	118,0
JARMINA	9	1.425	2.706	189,9	1.250	2.663	213,1
LOVAS	10	40.145	38.300	95,4	37.931	35.728	94,2
NUŠTAR	49	209.114	455.092	217,6	202.649	447.799	221,0
NIJEMCI	25	401.953	491.614	122,3	395.076	475.120	120,3
STARI JANKOVCI	32	100.974	131.818	130,5	101.319	111.243	109,8
STARI MIKANOVCI	22	43.004	43.084	100,2	41.626	41.541	99,8
TOMPOJEVCI	15	22.185	17.996	81,1	21.486	16.312	75,9
TORDINCI	20	71.123	72.908	102,5	70.218	74.138	105,6
TOVARNIK	15	102.309	111.431	108,9	95.138	103.004	108,3
TRPINJA	14	208.720	107.788	51,6	211.834	106.047	50,1
VINKOVCI	574	3.331.589	3.373.389	101,3	3.255.719	3.270.574	100,5
VRBANJA	18	77.732	95.191	122,5	66.909	110.087	164,5
VUKOVAR	494	5.279.062	9.895.609	187,5	4.819.443	9.355.336	194,1
ŽUPANJA	169	1.765.716	1.529.951	86,6	1.711.185	1.559.126	91,1
OTOK (VINKOVCI)	49	89.613	122.813	137,0	82.135	102.674	125,0
PRIVLAKA	20	20.481	37.373	182,5	20.058	34.848	173,7
VOĐINCI	13	11.887	13.450	113,1	10.991	12.371	112,6
MARKUŠICA	7	9.872	10.113	102,4	9.037	9.257	102,4
NEGOSLAVCI	6	15.799	21.275	134,7	14.913	18.696	125,4
ŠTITAR	14	52.533	62.497	119,0	50.099	58.645	117,1
UKUPNO	1.887	12.964.439	17.797.345	137,3	12.262.351	17.074.154	139,2

Izvor: Fina, obrada HGK

Očekivano broj poduzetnika u VSŽ je najveći u gradovima, te nakon toga slijede općine Nuštar s 49 poduzetnika (isto kao i grad Otok), Ivankovo 43, Gunja 34 te Cerna s 33 poduzetnika.

Najmanje poduzetnika je registrirano u Bogdanovcima, točnije njih 5, Negoslavcima 6, Markušici 7, te u Jarmini 9 poduzetnika.

**PRVIH PET PODUZETNIKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE
PREMA VELIČINI UKUPNOG PRIHODA U 2017. GODINI**

Tablica br. 15

iznosi u tisućama kuna

R.B.	NAZIV PODUZETNIKA	SJEDIŠTE PODUZETNIKA	UKUPAN PRIHOD	OCJENA FINANCIJSKOG REJTINGA
1.	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO D.O.O.	VUKOVAR	7.755.171	4
2.	BOSO D.O.O.	VINKOVCI	592.690	5
3.	CEZAREJA D.O.O.	NIJEMCI	412.741	5
4.	SAME DEUTZ-FAHR ŽETELICE D.O.O.	ŽUPANJA	382.208	5
5.	TELLUS D.O.O.	NUŠTAR	333.122	4

Izvor: Financijska agencija – Registar godišnjih financijskih izvještaja

**PRVIH PET PODUZETNIKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE
PREMA VELIČINI DOBITI RAZDOBLJA U 2017. GODINI**

Tablica br. 16

iznosi u tisućama kuna

R.B.	NAZIV PODUZETNIKA	SJEDIŠTE PODUZETNIKA	DOBIT RAZDOBLJA	OCJENA FINANCIJSKOG REJTINGA
1.	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO D.O.O.	VUKOVAR	253.446	4
2.	ENERGIA NATURALIS D.O.O.	VUKOVAR	188.597	6
3.	FURNIR OTOK D.O.O.	OTOK	17.643	10
4.	BIODIZEL VUKOVAR D.O.O.	VUKOVAR	13.043	6
5.	DILJ D.O.O.	VINKOVCI	11.229	6

Izvor: Financijska agencija – Registar godišnjih financijskih izvještaja

Iskazani pozitivni trendovi uočeni kod analize strukture prihoda, rashoda, zaposlenosti na bazi sati rada, te analize prosječnih plaća svakako ohrabruju u kontekstu oporavka i nastavak su sličnih trendova u proteklom promatranom razdoblju, ali nažalost u postignutom obimu još uvijek ne mogu doprinijeti značajnijim promjenama na tržištu rada, a zbog niske akumulacije niti rastu osobne i javne potrošnje i značajnijem pokretanju novih investicijskih ciklusa.

Uzrok ovom stanju, kako je i ranije navedeno, nalazi se u činjenici da poduzetnici Županije još uvijek produciraju proizvode niže dodane vrijednosti i bave se djelatnostima s niskom stopom akumulacije.

Korištenje svih vrsta potpora i raspoloživih, prvenstveno bespovratnih, sredstava EU, prilika su za ulaganje u inovativnost, znanje i nove tehnologije, kao osnovnih pretpostavki za stvaranje konkurentnih proizvoda s višom dodanom vrijednosti, te usluga za sve zahtjevnija tržišta.

Pomaka ipak ima i analizirajući trendove posljednjih godina, uočljive su pozitivne promjene u kojima prerađivačka industrija, usluge opskrbe energijom, poljoprivreda, pa i građevinarstvo imaju zadovoljavajuće udjele u ukupnim prihodima.

3.6. Analiza i usporedba rezultata poslovanja poduzetnika na razini NUTS 2 regija, županija i gradova

Kao članica EU Republika Hrvatska je uključena u nomenklaturu prostornih jedinica za statistiku – NUTS.

Državni zavod za statistiku je 2012. godine izradio prijedlog kojeg je Europska komisija i prihvatila, a kojim je izvršena podjela RH na dvije statističke, tzv. NUTS 2 regije, odnosno na Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku.

Korištenje ove klasifikacije, za potrebe Kohezijske politike, započelo je po pristupu RH u Europsku uniju od 01. srpnja 2013. godine.

Dakle, prema NUTS 2 regionalnoj podjeli EU, Hrvatska se sastoji od **dvije regije – Jadranska Hrvatska** kojoj pripada 7 županija (Primorsko-goranska, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska, Istarska i Dubrovačko-neretvanska) i **Kontinentalna Hrvatska** sa preostalih **13 županija i Gradom Zagrebom, a u kojoj se nalazi i Vukovarsko-srijemska županija.**

STATISTIČKA PODJELA HRVATSKE NA DVIJE REGIJE NUTS-2 RAZINE

Tablica br. 17

KONTINENTALNA HRVATSKA		JADRANSKA HRVATSKA
Grad Zagreb	Virovitičko-podravska	Primorsko-goranska
Zagrebačka županija	Požeško-slavonska	Ličko-senjska
Krapinsko-zagorska	Brodsko-posavska	Zadarska županija
Varaždinska	Osječko-baranjska	Šibensko-kninska
Koprivničko-križevačka	Vukovarsko-srijemska	Splitsko-dalmatinska
Međimurska	Karlovačka	Istarska županija
Bjelovarsko-bilogorska	Sisačko-moslavačka	Dubrovačko-neretvanska

Izvor: Državni zavod za statistiku

OSNOVNI FINACIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PO REGIJAMA NUTS-2 RAZINE U RH U 2017. GODINI

Tablica br. 18

Opis	Kontinentalna Hrvatska		Jadranska Hrvatska		Ukupno RH	
	2017.	Indeks	2017.	Indeks	2017.	Index
Broj poduzetnika	75.111	-	44.970	-	120.081	-
Zaposleni	632.662	105,7	250.222	106,3	882.884	105,8
Ukupni prihodi	526.475	109,2	151.920	110,6	678.395	109,5
Ukupni rashodi	503.460	110,1	146.306	111,4	649.769	110,4
Dobit razdoblja	31.258	108,1	10.139	110,7	41.397	108,7
Gubitak razdoblja	13.443	144,4	6.069	132,8	19.512	140,6
Neto dobit/neto gubitak	17.816	90,9	4.070	88,7	21.885	90,5
Neto plaća	5.487	104,3	5.080	104,2	5.372	104,3

Izvor: Financijska agencija, Registar godišnjih financijskih izvještaja

OSNOVNI FINACIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA PODUZETNIKA KONTINENTALNE I JADRANSKE HRVATSKE U 2017. GODINI

Tablica br. 19

Pokazatelji	Kontinentalna Hrvatska	Jadranska Hrvatska
Broj zaposlenih po poduzetniku	8	6
Produktivnost rada (prihod po zaposlenom u kn)	832.159	607.140
Produktivnost rada (dobit/gubitak razdoblja po zaposlenom u kn)	28.160	16.265
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	104,6	103,8

Izvor: Financijska agencija, Registar godišnjih financijskih izvještaja

BROJ PODUZETNIKA, BROJ ZAPOSLENIH, PLAĆE I NETO DOBIT/GUBITAK – KONTINENTALNA I JADRANSKA HRVATSKA PO VELIČINAMA U 2017. GODINI

Tablica br. 20 (prosječne mj. neto plaće u kn; neto dobit/gubitak u mil. kn)

KONTINENTALNA HRVATSKA					JADRANSKA HRVATSKA				
Veličina	Broj poduz.	Broj zaposl.	Neto plaća	Neto dobit/gubitak	Veličina	Broj poduz.	Broj zaposl.	Neto plaća	Neto dobit/gubitak
Mikro	66.470	155.528	3.769	886	Mikro	41.165	87.339	3.950	236
Mali	7.372	159.505	5.220	3.145	Mali	3.345	70.247	5.208	2.092
Srednji	1.017	129.284	5.870	4.224	Srednji	383	44.429	5.900	1.308
Veliki	252	188.345	6.869	9.561	Veliki	77	48.207	6.183	434

Izvor: Financijska agencija, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Od ukupnog broja poduzetnika u RH, njih 62,6% ima sjedište u Kontinentalnoj Hrvatskoj (75.111), dok 44.970 ili 37,4% ima sjedište u Jadranskoj Hrvatskoj.

Kontinentalna Hrvatska je zapošljavala u 2017. godini 632.662 radnika na bazi sati rada, a Jadranska Hrvatska 250.222 radnika.

U Kontinentalnoj Hrvatskoj je ostvareno 526.475 mil. kuna ukupnog prihoda, dok je u Jadranskoj to bilo 151.920 mil. kuna.

Jedna od značajnih karakteristika gospodarstva RH jeste i velika razlika u razvijenosti regija, odnosno županija, te još veća razlika u razvijenosti pojedinih općina i gradova.

BROJ PODUZETNIKA I BROJ ZAPOSLENIH PO ŽUPANIJAMA U 2017. GODINI

Tablica br. 21

ŽUPANIJA	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		
	Broj	Udjel (u%)	Broj	Udjel (u%)	Indeks 2016/2015.
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.819	1,5	13.710	1,6	105,0
2. Brodsko-posavska	1.917	1,6	17.131	1,9	106,9
3. Dubrovačko-neretvanska	3.960	3,3	20.774	2,4	106,0
4. Grad Zagreb	40.120	33,4	331.978	37,6	105,3
5. Istarska	10.222	8,5	50.667	5,7	107,9
6. Karlovačka	2.093	1,7	16.886	1,9	105,6
7. Koprivničko-križevačka	1.731	1,4	16.910	1,9	104,9

8. Krapinsko-zagorska	2.033	1,7	20.203	2,3	105,7
9. Ličko-senjska	817	0,7	4.458	0,5	106,6
10. Međimurska	3.114	2,6	27.999	3,2	104,4
11. Osječko-baranjska	5.103	4,2	39.184	4,4	104,9
12. Požeško-slavonska	844	0,7	8.748	1,0	105,0
13. Primorsko-goranska	10.189	8,5	61.588	7,0	104,7
14. Sisačko-moslavačka	1.995	1,7	17.015	1,9	106,2
15. Splitsko-dalmatinska	13.211	11,0	76.885	8,7	105,3
16. Šibensko-kninska	2.298	1,9	12.316	1,4	108,2
17. Varaždinska	3.670	3,1	42.138	4,8	105,7
18. Virovitičko-podravska	1.064	0,9	8.486	1,0	108,5
19. Vukovarsko-srijemska	1.887	1,6	17.712	2,0	105,8
20. Zadarska	4.273	3,6	23.534	2,7	109,6
21. Zagrebačka	7.721	6,4	54.562	6,2	108,3
<i>Ukupno RH</i>	120.081	100,0	882.884	100,0	105,8

Izvor: Financijska agencija – Registar godišnjih financijskih izvještaja

BROJ PODUZETNIKA PO ŽUPANIJAMA U 2017. GODINI, PROMATRANO PO VELIČINI

Tablica br. 22

ŽUPANIJA	Ukupno svi poduzetnici	Mikro	Mali	Srednji	Veliki
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.819	1.600	190	27	2
2. Brodsko-posavska	1.917	1.655	232	25	5
3. Dubrovačko-neretvanska	3.960	3.608	315	31	6
4. Grad Zagreb	40.120	35.854	3.605	510	151
5. Istarska	10.222	9.523	611	69	19
6. Karlovačka	2.093	1.841	224	22	6
7. Koprivničko-križevačka	1.731	1.516	190	20	5
8. Krapinsko-zagorska	2.033	1.729	256	43	5
9. Ličko-senjska	817	713	95	9	-
10. Međimurska	3.114	2.759	302	47	6
11. Osječko-baranjska	5.103	4.515	508	63	17
12. Požeško-slavonska	844	739	88	13	4
13. Primorsko-goranska	10.189	9.320	750	100	19
14. Sisačko-moslavačka	1.995	1.769	201	20	5
15. Splitsko-dalmatinska	13.211	12.030	1.050	107	24
16. Šibensko-kninska	2.298	2.086	186	24	2
17. Varaždinska	3.670	3.172	417	68	13
18. Virovitičko-podravska	1.064	918	128	17	1
19. Vukovarsko-srijemska	1.887	1.620	224	37	6
20. Zadarska	4.273	3.885	338	43	7
21. Zagrebačka	7.721	6.783	807	105	26
<i>Ukupno RH</i>	120.081	107.635	10.717	1.400	329

Izvor: Financijska agencija – Registar godišnjih financijskih izvještaja

**BRUTO INVESTICIJE SAMO U NOVU DUGOTRAJNU IMOVINU U 2017. GODINI
PREMA SJEDIŠTU INVESTITORA PO ŽUPANIJAMA**

Tablica br. 23

ŽUPANIJA	Poduzetnici investitori		Investicije			Prosječan iznos investicija po investitoru u mil. kuna
	Broj poduzetnika investitora	Udjel u broju investitora u %	Investicije u mil. kuna	Udjel u ukupnim investicijama RH u %	Index 2016.=100,0	
1. Bjelovarsko-bilogorska	117	1,0	186	0,8	146,3	1,6
2. Brodsko-posavska	199	1,6	198	0,8	51,7	1,0
3. Dubrovačko-neretvanska	411	3,4	577	2,4	184,9	1,4
4. Grad Zagreb	4.185	34,3	10.397	43,8	106,6	2,5
5. Istarska	980	8,0	2.097	8,8	118,8	2,1
6. Karlovačka	267	2,2	394	1,7	127,5	1,5
7. Koprivničko-križevačka	196	1,6	532	2,2	63,9	2,7
8. Krapinsko-zagorska	276	2,3	507	2,1	104,2	1,8
9. Ličko-senjska	78	0,6	168	0,7	160,8	2,2
10. Međimurska	370	3,0	461	1,9	80,4	1,2
11. Osječko-baranjska	454	3,7	951	4,0	81,0	2,1
12. Požeško-slavonska	63	0,5	104	0,4	114,1	1,7
13. Primorsko-goranska	1.223	10,0	1.465	6,2	122,4	1,2
14. Sisačko-moslavačka	210	1,7	304	1,3	98,6	1,4
15. Šplitsko-dalmatinska	1.178	9,7	1.351	5,7	81,7	1,1
16. Šibensko-kninska	162	1,3	476	2,0	96,3	2,9
17. Varaždinska	435	3,6	507	2,1	79,3	1,2
18. Virovitičko-podravska	63	0,5	278	1,2	103,6	4,4
19. Vukovarsko-srijemska	177	1,5	378	1,6	112,8	2,1
20. Zadarska	367	3,0	1.094	4,6	164,2	3,0
21. Zagrebačka	782	6,4	1.297	5,5	61,7	1,7
UKUPNO RH	12.193	100,0	23.723	100,0	100,6	1,9

Izvor: Financijska agencija – Registar godišnjih financijskih izvještaja

**UDJEL BROJA PODUZETNIKA KOJI SU POSLOVALI S DOBITI I ONIH KOJI SU
POSLOVALI S GUBITKOM U UKUPNOM BROJU PODUZETNIKA RH U 2017. GODINI**

Tablica br. 24

ŽUPANIJA	Broj poduzetnika	Poduzetnici s dobiti		Poduzetnici s gubitkom	
		Broj	Udjel u RH u %	Broj	Udjel u RH u %
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.819	1.362	1,7	457	1,2
2. Brodsko-posavska	1.917	1.445	1,8	472	1,2
3. Dubrovačko-neretvanska	3.960	2.611	3,2	1.349	3,4
4. Grad Zagreb	40.120	27.274	33,7	12.846	32,8
5. Istarska	10.222	6.132	7,6	4.090	10,5
6. Karlovačka	2.093	1.413	1,7	680	1,7
7. Koprivničko-križevačka	1.731	1.223	1,5	508	1,3
8. Krapinsko-zagorska	2.033	1.511	1,9	522	1,3

9. Ličko-senjska	817	549	0,7	268	0,7
10. Međimurska	3.114	2.332	2,9	782	2,0
11. Osječko-baranjska	5.103	3.447	4,3	1.656	4,2
12. Požeško-slavonska	844	602	0,7	242	0,6
13. Primorsko-goranska	10.189	6.586	8,1	3.603	9,2
14. Sisačko-moslavačka	1.995	1.360	1,7	635	1,6
15. Splitsko-dalmatinska	13.211	8.541	10,6	4.670	11,9
16. Šibensko-kninska	2.298	1.388	1,7	910	2,3
17. Varaždinska	3.670	2.580	3,2	1.090	2,8
18. Virovitičko-podravska	1.064	757	0,9	307	0,8
19. Vukovarsko-srijemska	1.887	1.387	1,7	500	1,3
20. Zadarska	4.273	2.746	3,4	1.527	3,9
21. Zagrebačka	7.721	5.701	7,0	2.020	5,2
Ukupno RH	120.081	80.947	100,0	39.134	100,0

Izvor: Financijska agencija – Registar godišnjih financijskih izvještaja

3.7. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA REPUBLIKE HRVATSKE I VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

3.7.1. Vanjskotrgovinska razmjena Republike Hrvatske u 2017. godini

Što uspješnije uključivanje u međunarodnu robnu razmjenu, zasnovano na ekonomskim načelima tržišne ekonomije, predstavlja stratešku zadaću svakog gospodarstva. To podrazumijeva izvoz konkurentnih, tržištu prihvatljivih proizvoda i usluga na profitabilnoj osnovi sa stalnim nastojanjima da se u konačnici ostvari pozitivna bilanca u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

Gospodarski rast nije moguć ako su proizvođači ograničeni samo na domaće tržište, što se posebno odnosi na zemlje s malim tržištem kao što je Republika Hrvatska. S tim u vezi, gospodarski rast RH i izgledi za otvaranje radnih mjesta vezani su za proizvodnju roba i usluga, a time i više nego ikada prije, za izvoz odnosno globalnu ekonomiju.

Izvori podataka za statistiku robne razmjene s inozemstvom jesu jedinstvene carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku preuzima od Carinske uprave RH kontrolirane jedinstvene carinske deklaracije i dalje ih statistički obrađuje i objedinjuje poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a. U podatku o robnoj razmjeni s inozemstvom uključeni su izvoz i uvoz prema osnovi unutarnje i vanjske proizvodnje i to na bruto osnovi.

Statistika robne razmjene s inozemstvom obuhvaća svu robu koja se izvozi iz zemlje, odnosno uvozi u zemlju. Iskazuju se stvarno postignute vrijednosti u vrijeme kad su poslovi zaključeni (fakturna vrijednost), koje se preuzimaju na osnovi isporuke

na hrvatskoj granici. Izvozne vrijednosti obračunavaju se prema paritetu fob (franco brod), a uvozne prema paritetu cif (cijena sa osiguranjem i vozarinom).

Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013., statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dva različita izvora: Intrastatova obrasca za statistiku robne razmjene između zemalja članica EU (Intrastat) i jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU (Extrastat).

VRIJEDNOST ROBNE RAZMJENE REPUBLIKE HRVATSKE

Tablica br. 25

u mil. EUR-a

Godina	Izvoz	Uvoz	Pokrivenost uvoza izvozom	Deficit
2008.	9.585,1	20.817,1	46,0	-11.232,0
2009.	7.529,4	15.220,1	49,5	-7.690,7
2010.	8.905,2	15.137,0	58,8	-6.231,8
2011.	9.582,2	16.281,1	58,8	-6.699,0
2012.	9.628,5	16.215,9	59,4	-6.587,4
2013.	9.589,4	16.527,9	58,0	-6.938,5
2014.	10.368,8	17.129,4	60,5	-6.760,6
2015.	11.527,9	18.482,9	62,4	-6.955,0
2016.	12.316,6	19.711,9	62,5	-7.395,3
2017.	13.983,2	21.807,6	64,1	-7.824,4

Izvor : HGK

Podaci za nekoliko prethodnih godina jasno ukazuju na trend kontinuiranog rasta izvoza, osobito nakon ulaska RH u EU.

Isto tako, vidljiv je i trend rasta uvoza, ali manjim intenzitetom od izvoza, tako da je **pokrivenost uvoza izvozom** sa 46% iz 2008. godine značajno porasla i u protekloj godini dostigla stopu od 64,1%.

Ovdje treba naglasiti bitnu činjenicu da je često puta rast uvoza posljedica nabavke komponenti nužnih za realizaciju izvoza.

U RH do 2009. godine pokrivenost uvoza izvozom je bila ispod 50%, a od 2010. godine pokrivenost prelazi 50%, pa tako pokrivenost uvoza izvozom u 2014. god. iznosi 60,5%, u 2015. godini 52,4%, u 2016. godini 62,5%, a u 2017. iznosi 64,1%.

Bilanca vanjskotrgovinske razmjene govori da je u 2017. godini izvezeno roba u vrijednosti 13,98 mil eura, dok je u isto vrijeme uvezeno roba u vrijednosti 121,8 mil eura, što znači da je ostvaren negativni efekt u iznosu od 7,82 mil eura.

Pokrivenost uvoza izvozom na razini RH u 2017. godini dostigla je stopu od 64,1%.

Italija, Njemačka, Slovenija, BiH i Austrija su najveća izvozna tržišta Republike Hrvatske i većine županija, i na ta tržišta plasirano je oko 54% robnog izvoza.

Kada se govori o vanjskotrgovinskoj razmjeni na razini RH svakako treba jačati administrativnu sposobnost institucija sustava, uvažavajući sve principe liberalnog tržišta, koje će svojim radom doprinijeti da se taj nepovoljni odnos promijeni u korist izvoza, prije svega, onih roba koje kvalitetom odskoču od uvezenih te na taj način ćemo jačati domaću proizvodnju, a i sačuvati radna mjesta.

3.7.2. Vanjskotrgovinska razmjena na razini Vukovarsko-srijemske županije

U ukupnom izvozu Republike Hrvatske u 2017. godini VSŽ participira sa 1,6% što je gotovo jednako kao i 2016. godine kada je to iznosilo 1,5%, te gledajući zadnjih 6 godina taj se udio kreće između 1,5 i 1,8 %. Udio u ukupnom uvozu se povećao s 1,8% u 2016. godini na 2,0% u 2017. godini.

ROBNA RAZMJENA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Tablica br. 26

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.*
Robni izvoz,000 EUR	159.251	163.761	184.136	187.314	180.772	217.546
Robni uvoz, 000 EUR	214.777	272.401	420.900	397.325	349.099	425.435
Saldo robne razmjene, mil EUR	-55.526	-108.640	-236.764	-210.011	-168.327	-207.889
Udio izvoza županije u izvozu RH, %	1,7	1,7	1,8	1,6	1,5	1,6
Udio uvoza županije u uvozu RH, %	1,3	1,6	2,5	2,1	1,8	2,0
Rang u RH po vrijednosti izvoza	16.	15.	13.	15.	15.	15.
Vrijednost izvoza per capita, EUR	897	931	1.062	1.107	1.068	1.312
Rang u RH po izvozu per capita	18.	17.	16.	16.	17.	16.

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada:HGK

*izvoz per capita je izračunat po procjeni broja stanovnika za 2017. godinu

Vrijednost izvoza po stanovniku u 2017. godini u Vukovarsko-srijemskoj županiji je iznosila 1.312 €

NAJZASTUPLJENIJA TRŽIŠTA U IZVOZU VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE U 2016. I 2017. GODINI

Tablica br. 27

	Vrijednosti izvoza u 2016. 000 HRK	Udio u izvozu županije 2016. %		Vrijednosti izvoza u 2017. 000 HRK	Udio u izvozu županije 2017. %
1. Njemačka	256.576	18,9	Njemačka	292.507	18,0
2. Italija	215.770	15,9	Italija	251.937	15,5
3. Bosna i Hercegovina	180.853	13,4	Bosna i Hercegovina	241.724	14,9
4. Slovenija	110.326	8,1	Slovenija	115.911	7,1
5. Mađarska	77.268	5,8	Srbija	99.538	6,1
6. Francuska	75.969	5,7	Austrija	91.152	5,6
7. Bugarska	64.929	4,8	Mađarska	81.404	5,1
8. Austrija	48.818	3,6	Francuska	74.183	4,7
9. Srbija	48.588	3,6	Bugarska	64.685	4,0

10.	Poljska	31.265	2,3	Poljska	41.167	2,6
11.	Slovačka	25.215	1,9	Slovačka	36.390	2,3
12.	Turska	25.187	1,9	Turska	34.243	2,2
13.	Belgija	22.229	1,6	Belgija	24.159	1,6
14.	Rumunjska	22.038	1,6	Rumunjska	22.481	1,5
15.	Španjolska	21.636	1,6	Španjolska	21.484	1,4
16.	Rusija	20.984	1,5	Rusija	21.163	1,4
17.	Makedonija	19.764	1,5	Makedonija	15.428	1,0
18.	Kosovo	13.118	1,0	Kosovo	11.738	0,8
19.	Ukrajina	10.005	0,7	Ukrajina	9.835	0,7
20.	Letonija	8.694	0,6	Letonija	8.336	0,6
21.	Švicarska	7.555	0,6	Švicarska	7.285	0,4
22.	Grčka	7.522	0,6	Grčka	6.696	0,4
23.	Ujedinjena Kraljevina	7.198	0,5	Ujedinjena Kraljevina	5.840	0,4
24.	Češka	6.471	0,5	Češka	5.282	0,3
25.	Litva	4.823	0,4	Litva	4.824	0,3
26.	Crna Gora	4.558	0,3	Crna Gora	4.197	0,3
27.	Armenija	4.412	0,3	Armenija	3.869	0,2
28.	Švedska	4.126	0,3	Švedska	3.405	0,2
29.	Nizozemska	3.461	0,3	Nizozemska	3.368	0,2
30.	Egipat	2.038	0,2	Egipat	2.595	0,2
	UKUPNO	1.361.336	100,0	UKUPNO	1.622.233	100,0

Izvor: DZS; obrada HGK

Najznačajnija izvozna tržišta za poduzetnike naše Županije su Njemačka (18%), Italija (15,5%), Bosna i Hercegovina (14,9%), Slovenija (7,1%), itd. U tablici je vidljivo da je poredak zemalja u koje se najviše izvozi iz VSŽ ostao isti kao i prethodne godine i da je najveći pomak u izvozi prema Bosni i Hercegovini.

DRŽAVE IZ KOJIH JE VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA NAJVIŠE UVOZILA U 2016. I 2017. GODINI

Tablica br. 28

		Vrijednosti uvoza u 2016. 000 HRK	Vrijednosti uvoza u 2017. 000 HRK
1.	Mađarska	1.337.848	924.545
2.	Austrija	555.661	537.042
3.	Njemačka	321.479	305.456
4.	Italija	280.278	231.618
5.	Slovenija	170.439	130.811
6.	Srbija	117.116	117.887
7.	Bosna i Hercegovina	88.824	89.362
8.	Poljska	56.890	37.355
9.	Kina	31.474	28.320
10.	Češka	28.545	26.357
11.	Makedonija	23.930	24.663
12.	Rusija	22.357	23.048
13.	Nizozemska	17.491	20.382
14.	Belgija	16.367	19.612
15.	Alžir	14.613	16.147
	UKUPNO	3.177.636	2.632.845

Izvor: DZS; obrada: HGK

Kod uvoza je situacija nešto drugačija i tijekom 2016. godine najznačajniji partneri naših uvoznika su dolazili iz Mađarska, Austrije, Njemačke, Italije i Srbije.

VRIJEDNOSTI IZVOZA I UVOZA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE PO NKD-u U 2017. GODINI

Tablica br. 29

		Vrijednosti izvoza, 000 HRK	Struktura, %	Vrijednosti uvoza, 000 HRK	Struktura, %
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	110.686	6,8	148.323	4,7
B	Rudarstvo i vađenje	-	-	73	0,0
C	Prerađivačka industrija	1.245.748	76,8	713.445	22,4
D	Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija	-	-	1.685.344	53,0
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom	-	-	164	0,0
F	Građevinarstvo	473	0,0	24.018	0,8
G	Trgovina na veliko ina malo; popravak motornih vozila i motocikala	249.136	15,4	523.258	16,5
H	Prijevoz i skladištenje	5.114	0,3	30.706	1,0
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	-	-	827	0,0
J	Informacije i komunikacije	-	-	71	0,0
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4.378	0,3	33.874	1,1
L	Poslovanje nekretninama	34	0,0	323	0,0
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	6.321	0,4	9.798	0,3
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	59	0,0	5.913	0,2
O	Javna uprava i obrana; obvezno soc. osiguranje	-	-	4	0,0
P	Obrazovanje	-	-	13	0,0
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	-	-	573	0,0
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	-	-	97	0,0
S	Ostale uslužne djelatnosti	11	0,0	443	0,0
	UKUPNO	1.622.233	100,0	3.177.636	100,0

Podaci po NKD-u 2007. prema organizacijskom načelu dobiveni su razvrstavanjem poduzeća prema pretežitoj djelatnosti koju obavljaju.

Izvor: DZS; obrada: HGK

4. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD

Bruto domaći proizvod (BDP) je sveobuhvatni i glavni makroekonomski pokazatelj, odnosno mjerilo gospodarske aktivnosti neke zemlje u određenoj godini. BDP predstavlja vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih unutar jedne zemlje, a uključuje vrijednost dobara i usluga proizvedenih i pomoću inozemnih faktora, ali proizvedenih u zemlji.

Ova makroekonomska veličina uistinu najbolje odražava kretanja u gospodarstvu jedne zemlje te najvjerojatnije pokazuje stupanj razvijenosti neke regije, odnosno države u cjelini.

U RH BDP se objavljuje na razini države i na razini županija. BDP na razini županija pokazuje prostornu raspoređenost gospodarskih aktivnosti, a upravo analiza BDP po županijama najvjernije oslikava velike razlike u (ne)razvijenosti naših županija i regija. Podaci o BDP-u objavljuju se s odmakom od tri godine tj. u ovoj 2018. godini objavljen je podatak BDP-a za 2015. godinu.

Najnoviji podaci o BDP-u po stanovniku u Hrvatskoj govore da je isti 2015. godine iznosio **80.555 kuna** ili **10.740 eura**.

Gledajući po županijama **najviši BDP po glavi stanovnika bio je u Gradu Zagrebu 141.379 kunu ili 18.951 eura**, dok je **najniži** bio tri puta manji, i to u **Virovitičko-podravskoj županiji** gdje je iznosio **44.528 kuna ili 5.968 eura**.

Udjeli pojedinih županija u ukupnom BDP-u Hrvatske u 2015. godini ostali su gotovo nepromijenjeni u odnosu na udjele u 2014. godini. Tako je u najmnogoljudnijoj i površinom najmanjoj regiji Hrvatske, tj. u Gradu Zagrebu, ponovno ostvarena čak trećina ukupnoga BDP-a Hrvatske s 33,4%.

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO STANOVNIKU PO ŽUPANIJAMA, u kunama

Tablica br. 30

Županija	2008.	2015.	Stopa 2015./2008. u %
Republika Hrvatska	80.653	80.555	-0,1
Kontinentalna Hrvatska	81.624	82.123	0,6
Grad Zagreb	141.756	141.379	-0,3
Zagrebačka	61.927	62.890	1,6
Krapinsko-zagorska	52.606	52.405	-0,4
Varaždinska	67.195	67.506	0,5
Koprivničko-križevačka	68.593	66.894	-2,5
Međimurska	66.255	68.706	3,7
Bjelovarsko-bilogorska	57.212	55.868	-2,4
Virovitičko-podravska	51.846	44.528	-14,1
Požeško-slavonska	50.023	46.119	-7,8
Brodsko-posavska	46.664	45.368	-2,8
Osječko-baranjska	66.903	64.019	-4,3
Vukovarsko-srijemska	50.264	47.446	-5,6
Karlovačka	60.598	60.932	0,6
Sisačko-moslavačka	57.708	58.777	1,9
Jadranska Hrvatska	78.662	77.405	-1,6
Primorsko-goranska	97.245	97.177	-0,1
Ličko-senjska	67.601	62.058	-8,2
Zadarska	70.233	65.475	-6,8
Šibensko-kninska	60.711	63.095	3,9
Splitsko-dalmatinska	65.540	62.290	-5,0
Istarska	99.119	100.635	1,5
Dubrovačko-neretvanska	80.200	81.554	1,7

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada HGK

Iz gornje tablice vidljivo je kako Vukovarsko-srijemska županija ima BDP po stanovniku 47.446 kuna i ostvaruje svega 58,8% republičkog prosjeka, slično kao i ostale slavonske županije, što jasno ukazuje na nelogične strukturne odnose unutar nacionalnog gospodarstva i neuravnotežen regionalni razvoj.

5. EVIDENTIRANE NEIZMIRENE OBVEZE GRAĐANA I POSLOVNIH SUBJEKATA

Insolventnost, odnosno nemogućnost izmirenja stvorenih obveza od strane poslovnih subjekata i građana, veliki je uteg i specifičnost hrvatskog gospodarstva.

Ovakvo stanje usporava i guši gospodarsku aktivnost, remeti novčane tokove, izaziva nepovjerenje investitora i svakako je problem o kojem itekako treba voditi računa kada se govori o oporavku gospodarstva.

BROJ INSOLVENTNIH PRAVNIH OSOBA, BROJ ZAPOSLENIH U TIM PRAVNIM OSOBAMA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA S 31.12.2017.GODINE

Tablica br. 31

Prostorne jedinice	Broj insolventnih pravnih osoba			Iznos prijavljenih neizvršenih obveza (u 000 kn)		
	Ukupno	Vjerovnik država	Vjerovnik JLRS	Ukupno	Vjerovnik država	Vjerovnik JLRS
VSŽ	146	100	47	95.024	12.613	796
RH	8.964	6.029	3.604	8.450.624	1.622.339	117.528
Udio VSŽ	1,63%	1,66%	1,30%	1,12%	0,78%	0,68%

Izvor: Fina, obrada HGK

U Vukovarsko-srijemskoj županiji na dan 31.12.2017. godine registrirano je 146 insolventnih pravnih osoba za koje je prijavljeno 95 milijuna kuna nepodmirenih obveza.

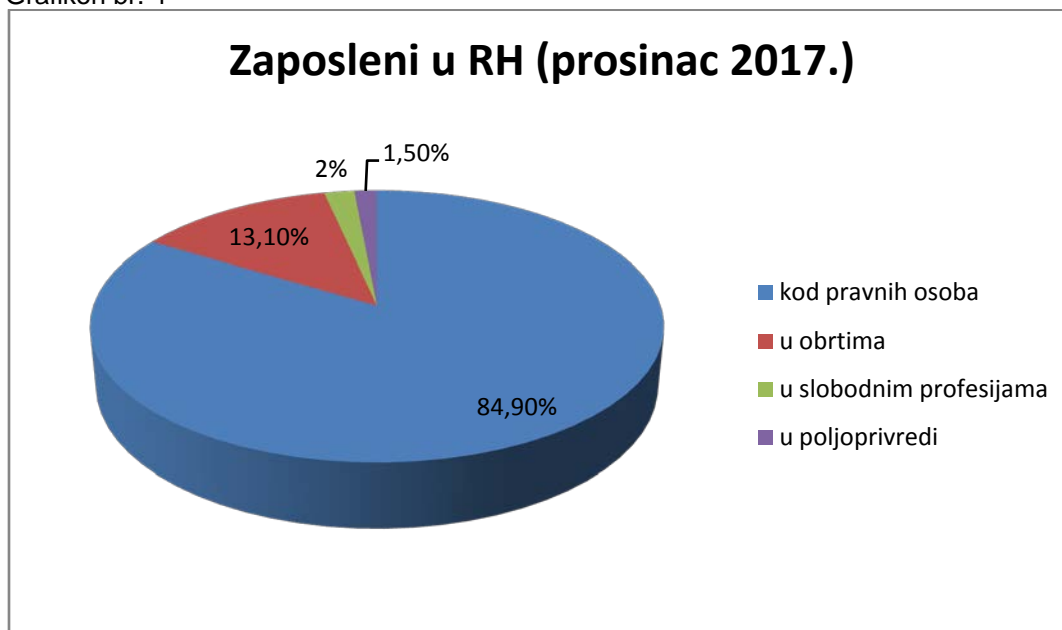
U razdoblju od 30.06.- 31.12.2017. broje insolventnih osoba smanjen je za 8,18% dok su obveze smanjene za 3,46%.

6. ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ I I VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje godišnji prosjek registriranoga broja zaposlenih u 2017. iznosio je 1.405.498 osoba. Prosječni broj zaposlenih povećao se za 1,1% u usporedbi s 2016. godinom. Istodobno, broj nezaposlenih smanjio se za 19,8%, što je dovelo do smanjenja ukupnog broja aktivnog stanovništva za 2,0%.

Najviše zaposlenih je kod pravnih osoba 1.193.267 odnosno 84,9%, zatim slijede zaposleni u obrtima gdje ih je zaposleno 184.120 (13,1%), slijede zaposleni u slobodnim profesijama 28.109 ili 2%, te poljoprivrednici s 21.082 zaposlenih odnosno 1,5%.

Grafikon br. 4

Izvor: Državni zavod za statistiku Priopćenje 9.2.1/12.; stanje: 31.12.2017.

Najveće relativno smanjenje je zabilježeno kod individualnih poljoprivrednika – 1,6 %, zatim kod obrtnika i slobodnih profesija – 0,7%, dok je kod pravnih i fizičkih osoba zabilježeno povećanje od 1,4 %.

Prema područjima Nacionalne klasifikacije djelatnosti najveći je broj zaposlenih osoba bio u prerađivačkoj industriji (240.477 ili 17,1%), trgovini na veliko i malo, popravku motornih vozila i motocikala (215.411 ili 15,3%), javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju (113.084 ili 8,0%), obrazovanju (110.229 ili 7,8%), djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane (99.467 ili 7,1%) te zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi (99.151 ili 7,1%).

Registrirana nezaposlenost nastavila se smanjivati četvrtu godinu zaredom. Prosječni broj nezaposlenih u 2017. godini iznosio je 193.967 osoba, što je manje za 47.893 osobe ili 19,8% u usporedbi s 2016. godinom. To istodobno znači da se prvi put nakon 1990. godine prosječni broj registriranih nezaposlenih osoba spustio na razinu ispod dvjesto tisuća.

Za prikaz stopa nezaposlenosti po županijama korišteni su podaci o osiguranicima mirovinskog osiguranja – zaposlenim osobama evidentiranim u HZMO, te podaci o nezaposlenim osobama sa Zavoda za zapošljavanje.

Prema toj metodologiji, prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini u 2017. godini iznosila je 11,6%, pri čemu je u devet županija bila niža (Istarska 4,6%, Grad Zagreb 5,5%, Varaždinska 6,2%, Primorsko goranska 8,0%, Međimurska 8,1%, Krapinsko-zagorska 9,2, Koprivničko-križevačka 9,6%, Zadarska 10,00%, Zagrebačka 10,7 %), a u dvanaest županija viša od prosječne državne razine.

Najviša stopa nezaposlenosti je zabilježena u Sisačko-moslavačkoj županiji (26,00%), dok je po ovoj metodologiji u **Vukovarsko srijemskoj županiji stopa nezaposlenosti iznosila 22,5%**.

Kretanje broja nezaposlenih osoba u Vukovarsko-srijemskoj županiji od 2000. do 2017. godine bilježi prosječan godišnji pad od 3,6% pri čemu žene imaju prosječan udjel od 54,6% ukupnog broja nezaposlenih osoba.

Vukovarsko-srijemska županija je tijekom 2017. godine prosječno mjesečno bilježila 11.569 nezaposlenih osoba, što u odnosu na 2016. godinu čini prosječno smanjenje od 19,4%. U ukupnoj nezaposlenosti Republike Hrvatske, Vukovarsko-srijemska županija je tijekom 2017. godine prosječno mjesečno participirala sa 6%. Najveći broj nezaposlenih osoba na području Vukovarsko-srijemske županije, zabilježen je u siječnju, kada brojimo 14.266 nezaposlenih osoba, dok krajem rujna bilježimo najmanji broj nezaposlenih odnosno 10.072 osobe.

NEZAPOSLENOST U VUKOVARSKO – SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI I USPOREDBA S ISTIM PERIODOM U 2017. GODINI

Tablica br. 32

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2018/2017 za isti period
1.	31.12. 2017.	11.514	-	-
2.	Siječanj 2018.	11.953	Index 2/1 103,81	83,78
3.	Veljača 2018.	11.577	Index 3/2 96,85	82,12
4.	Ožujak 2018.	10.623	Index 4/3 91,75	79,94
5.	Travanj 2018.	9.300	Index 5/4 87,54	76,49
6.	Svibanj 2018.	8.231	Index 6/5 88,50	75,71
7.	Lipanj 2018.	8.094	Index 7/6 98,33	78,75

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Tijekom 2017. godine na području Vukovarsko-srijemske županije zaposleno je 10.211 osoba odnosno 8,1% manje nego tijekom 2016. godine.

Sezonsko zapošljavanje u turizmu na moru predstavlja znatan udjel u ukupnom zapošljavanju, kako u Republici Hrvatskoj, tako i u Vukovarsko-srijemskoj županiji. U sezoni 2017. godine s područja Vukovarsko-srijemske županije zaposlila su se 2.172 radnika, što u odnosu na 2016. godinu čini smanjenje od 21,9%.

Krajem lipnja 2018. godine u Zavodu su evidentirane 8.094 nezaposlene osobe odnosno 137 osoba (1,7%) manje nego prethodni mjesec, a 2.184 osobe (21,2%) manje nego u lipnju 2017. godine. Na području Vukovarsko-srijemske županije, najveći udjel u ukupnoj nezaposlenosti ima Ispostava Vinkovci s udjelom od 33,9% (2.746 osoba), zatim Ispostava Županja s udjelom 30,2% (2.444 osobe), Ispostava Vukovar s udjelom od 24,0% (1.939 osoba), Ispostava Otok s udjelom od 7,9% (638 osoba), dok Ispostava Ilok ima najmanji udjel u ukupnoj nezaposlenosti Županije i to 4,0% (327 osoba).

Vukovarsko-srijemska županija s udjelom od 5,8% u ukupnom broju nezaposlenih na državnoj razini, zauzima peto mjesto na ljestvici županija

NEZAPOSLENOST U PODRUČNOJ SLUŽBI VINKOVCI

Tablica br. 33

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2018/2017 za isti period
1.	31.12.2017.	8.182	-	-
2.	Siječanj 2018.	8.537	Index 2/1 104,33	86,19
3.	Veljača 2018.	8.378	Index 3/2 98,13	82,73
4.	Ožujak 2018.	7.607	Index 4/3 90,79	79,68
5.	Travanj 2018.	6.682	Index 5/4 87,84	76,49
6.	Svibanj 2018.	5.931	Index 6/5 88,76	75,71
7.	Lipanj 2018.	5.828	Index 7/6 98,26	78,25

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Vinkovci

Krajem lipnja ove 2018. godine u Zavodu je evidentirano 5.828 nezaposlenih osoba odnosno 103 osobe (1,7%) manje nego u svibnju 2017. godine. Područni ured Vinkovci sudjeluje u nezaposlenosti Vukovarsko-srijemske županije s 72,0%. Na području Područnog ureda Vinkovci, u ukupnoj nezaposlenosti, Ispostava Vinkovci ima udjel od 47,1% (2.746 osoba), Ispostava Županija ima udjel 41,9% (2.444 osoba), dok ispostava Otok ima udjel 11% (638 osoba).

NEZAPOSLENOST U PODRUČNOM UREDU VUKOVAR

Tablica br. 34

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2018/2017 za isti period
1.	31.12.2017.	3.332	-	-
2.	Siječanj 2018.	3.416	Index 2/1 102,52	86,19
3.	Veljača 2018.	3.199	Index 3/2 93,64	80,57
4.	Ožujak 2018.	3.016	Index 4/3 94,27	80,59
5.	Travanj 2018.	2.618	Index 5/4 86,80	76,08
6.	Svibanj 2018.	2.300	Index 6/5 87,85	77,44
7.	Lipanj 2018.	2.266	Index 7/6 98,52	80,04

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Krajem lipnja 2018. godine u Zavodu je evidentirano 2.266 nezaposlenih osoba odnosno 34 osobe (1,5%) manje nego prethodni mjesec te 565 osoba (20,0%) manje nego u lipnju 2017. godine. Područni ured Vukovar sudjeluje u nezaposlenosti Vukovarsko-srijemske županije s 28,0%. Na području Područnog ureda Vukovar, u ukupnoj nezaposlenosti, Ispostava Vukovar ima udjel od 85,6% (1.939 osoba) dok Ispostava Ilok ima udjel 14,4% (327 osoba).

NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ U 2018. GODINI I USPOREDBA S ISTIM PERIODOM U 2017. GODINI

Tablica br. 35

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2018/2017 za isti period
1.	31.12.2017.	187.363	-	-
2.	Siječanj 2018.	195.400	Index 2/1 104,28	80,03
3.	Veljača 2018.	190.760	Index 3/2 97,62	79,83
4.	Ožujak 2018.	177.973	Index 4/3 93,29	79,41
5.	Travanj 2018.	159.695	Index 5/4 89,72	78,16
6.	Svibanj 2018.	141.896	Index 6/5 88,85	78,51
7.	Lipanj 2018.	138.383	Index 7/6 97,52	81,79

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Što se tiče stanja nezaposlenosti u RH za prvih 6 mjeseci 2018. godine, možemo konstatirati da je nezaposlenost konstantno opadala od siječnja pa sve do lipnja.

Na razini RH nezaposlenost u mjesecu lipnju 2017. godine je **pala 18,21 % u odnosu na isti period protekle godine.**

NEZAPOSLENOST I ZAPOŠLJAVANJE U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI OD 2000. DO 2017.

Tablica br. 36

Godina	Nezaposlene osobe (prosjeak)							
	Nezaposlene osobe				Prvi put traže zaposlenje			
	Ukupno	Verižni indeks	Ž	M	Ukupno	Verižni indeks	M	Ž
2000.	21.624	-	11.089	10.535	6.896	-	4.000	2.896
2001.	23.118	106,9	12.044	11.074	7.283	105,6	4.130	3.153
2002.	23.929	103,5	12.536	11.393	7.101	97,5	4.032	3.069
2003.	21.242	88,8	11.540	9.702	6.058	85,3	3.556	2.502
2004.	20.183	95,0	11.098	9.085	5.155	85,1	3.017	2.138
2005.	19.610	97,2	10.772	8.838	4.779	92,7	2.767	2.012
2006.	18.477	94,2	10.441	8.036	4.385	91,8	2.593	1.792
2007.	17.590	95,2	10.193	7.397	3.971	90,6	2.363	1.608
2008.	16.380	93,1	9.631	6.749	3.507	88,3	2.086	1.421
2009.	17.269	105,4	9.919	7.350	3.354	95,6	1.966	1.388
2010.	18.748	108,6	10.083	8.665	3.506	104,5	1.947	1.559
2011.	18.377	98,0	9.848	8.529	3.531	100,7	1.906	1.625
2012.	19.768	107,6	10.514	9.254	3.781	107,1	1.981	1.800
2013.	21.404	108,3	11.290	10.114	4.123	109,0	2.123	2.000
2014.	20.189	94,3	10.754	9.435	4.012	97,3	2.135	1.877
2015.	17.047	84,4	9.455	7.592	3.223	80,3	1.817	1.406
2016.	14.351	84,2	8.114	6.237	2.588	80,3	1.513	1.075
2017.	11.569	80,6	6.931	4.638	1.869	72,2	1.131	738

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

NEZAPOSLENOST U 2017. GODINI U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI I RH

Tablica br. 37

Mjesec	Vukovarsko-srijemska županija	Republika Hrvatska	Udjel Županije u Hrvatskoj u %
I.	14.266	244.134	5,8
II.	14.096	238.934	5,9
III.	13.288	224.068	5,9
IV.	12.157	204.316	6,0
V.	10.871	180.733	6,0
VI.	10.278	169.188	6,1
VII.	10.265	170.127	6,0
VIII.	10.158	171.351	5,9
IX.	10.072	168.934	6,0
X.	10.758	180.404	6,0
XI.	11.106	188.056	5,9
XII.	11.514	187.363	6,1
Prosjeak I.-XII.	11.569	193.967	6,0

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Gledajući udio nezaposlenih u Vukovarsko-srijemskoj županiji u odnosu na ukupnu nezaposlenost u RH u 2017. godini VSŽ prosječno imao udio u nezaposlenosti od 6%.

7. OBRTNITVO U REPUBLICI HRVATSKOJ I VUKVOARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

Zakon o obrtu propisuje da je obrt samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu s člankom 8. ovog Zakona od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnik u smislu ovoga Zakona je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.

Obrti u smislu ovoga Zakona su:

1. slobodni obrti za obavljanje kojih se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit
2. vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži ispit o stručnoj osposobljenosti, vezani obrti za obavljanje kojih se traži odgovarajuća srednja

stručna sprema i vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži majstorski ispit

3. povlaštene obrti koje obrtnik smije obavljati samo na temelju povlastice, odnosno dozvole koju izdaje nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost propisana posebnim propisom ovisno o djelatnosti.

Za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu, a za obavljanje povlaštenih obrta mora imati i povlasticu, odnosno dozvolu. Sukladno Zakonu o obrtu (NN br. 143./13.), obrtnicu izdaje nadležni županijski ured na čijem području će biti sjedište obrta, a povlasticu nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost utvrđena posebnim propisima, ovisno o djelatnosti obrta.

U prosincu 2017. godine, prema podacima Hrvatske obrtničke komore, **u RH je bilo aktivnih 77.335 obrta**, što čini 39,5% od ukupno aktivno gospodarskih subjekata u RH (ukupno 195.926 gospodarskih subjekata)

Tablica br. 38

ŽUPANIJA	Trgovačka društva	Obrti	Ukupno	udio		
				Trgovačka društva	Obrti	Ukupno
Zagrebačka	7.839	4.761	12.600	62,2%	37,8%	100%
Krapinsko-zagorska	1.916	2.352	4.268	44,9%	55,1%	100%
Sisačko-moslavačka	1.860	1.943	3.803	48,9%	51,1%	100%
Karlovačka	2.008	1.828	3.836	52,3%	47,7%	100%
Varaždinska	3.540	2.551	6.091	58,1%	41,9%	100%
Koprivničko-križevačka	1.705	1.242	2.947	57,9%	42,1%	100%
Bjelovarsko-bilogorska	1.846	1.045	2.891	63,9%	36,1%	100%
Primorsko-goranska	10.273	7.778	18.051	56,9%	43,1%	100%
Ličko-senjska	771	1.112	1.883	40,9%	59,1%	100%
Virovitičko-podravska	975	1.124	2.099	46,5%	53,5%	100%
Požeško-slavonska	811	888	1.699	47,7%	52,3%	100%
Brodsko-posavska	1.864	2.034	3.898	47,8%	52,2%	100%
Zadarska	3.954	4.406	8.360	47,3%	52,7%	100%
Osječko-baranjska	5.032	3.801	8.833	57,0%	43,0%	100%
Šibensko-kninska	2.102	3.177	5.279	39,8%	60,2%	100%
Vukovarsko-srijemska	1.816	2.136	3.952	46,0%	54,0%	100%

Splitsko-dalmatinska	12.471	10.120	22.591	55,2%	44,8%	100%
Istarska	9.769	7.278	17.047	57,3%	42,7%	100%
Dubrovačko-neretvanska	3.582	3.585	7.167	50,0%	50,0%	100%
Međimurska	3.095	1.203	4.298	72,0%	28,0%	100%
Grad Zagreb	41.362	12.971	54.333	76,1%	23,9%	100%
UKUPNO	118.591	77.335	195.926	60,5%	39,5%	100%

Izvor: Državni zavod za statistiku (DZS) Priopćenje 11.1.2/2.; stanje:31.12.2017. - (podaci za trgovačka društva)

KNJIGA OBRTNIKA – članova HOK-a; 31.12.2017. (podaci za aktivne obrte)

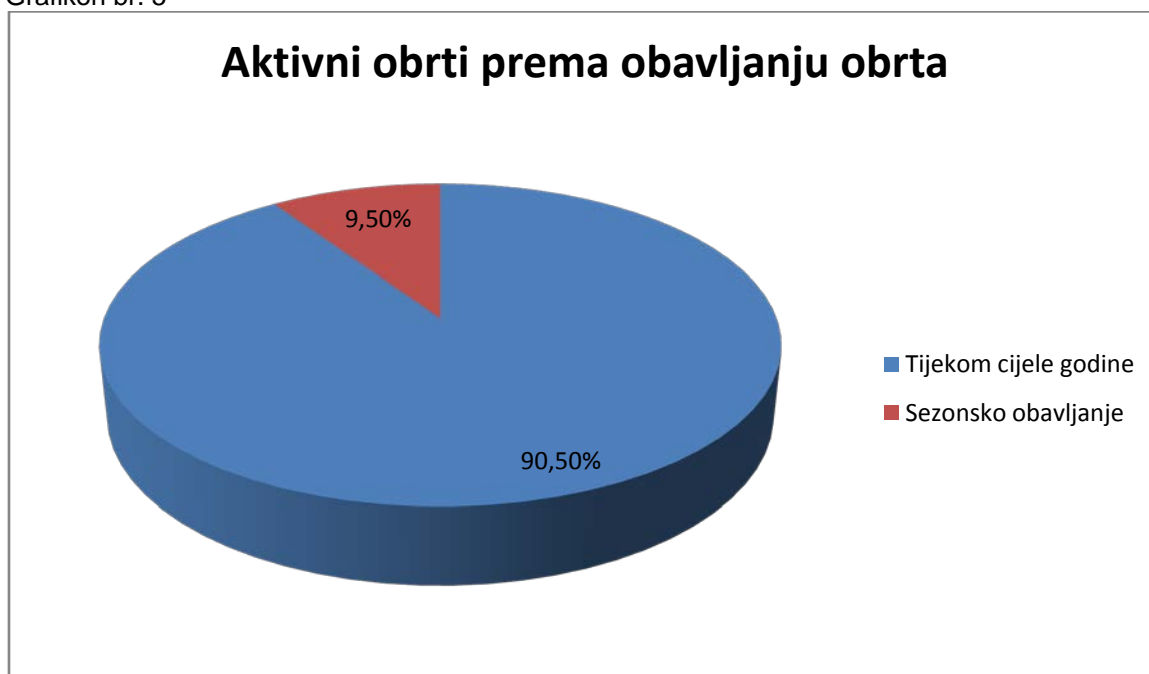
Najviše obrta je registrirano u Gradu Zagrebu – 12.971 (16,78%), zatim u Splitsko-dalmatinskoj županiji – 10.120 (13,09%), Primorsko-goranskoj županiji – 7.778 (10,06%), Istarskoj županiji – 7.278 (9,41%), te Zagrebačkoj županiji – 4.761 (6,16%).

Najmanje aktivnih obrta je bilo u Požeško-slavonskoj županiji – 888 (1,15%), zatim u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji – 1.045 (1,35%), u Ličko-senjskoj – 1.112 (1,44%) itd.

Iz ovih podataka je jasno da je broj aktivnih obrta u korelaciji sa veličinom županije, njenom gospodarskom snagom, te strukturom gospodarstva.

Aktivnih obrta prema obavljanju obrta koji djeluju tijekom cijele godine ima 69.973 što iznosi 90,5%, dok je obrta koji djeluju sezonski 7.362, odnosno 9,5%.

Grafikon br. 5

Izvor: Knjiga obrtnika – članova HOK-a, 31.12.2017.

Tablica br. 39

ŽUPANIJA	Aktivni obrti	Udio
Zagrebačka	4.761	6,2%
Krapinsko-zagorska	2.352	3,0%
Sisačko-moslavačka	1.943	2,5%
Karlovačka	1.828	2,4%
Varaždinska	2.551	3,3%
Koprivničko-križevačka	1.242	1,6%
Bjelovarsko-bilogorska	1.045	1,4%
Primorsko-goranska	7.778	10,1%
Ličko-senjska	1.112	1,4%
Virovitičko-podravska	1.124	1,5%
Požeško-slavonska	888	1,1%
Brodsko-posavska	2.034	2,6%
Zadarska	4.406	5,7%
Osječko-baranjska	3.801	4,9%
Šibensko-kninska	3.177	4,1%
Vukovarsko-srijemska	2.136	2,8%
Splitsko-dalmatinska	10.120	13,1%
Istarska	7.278	9,4%
Dubrovačko-neretvanska	3.585	4,6%
Međimurska	1.203	1,6%
Grad Zagreb	12.971	16,8%
UKUPNO	77.335	100%

Izvor: Knjiga obrtnika – članova HOK-a, 31.12.2017.

Uspoređujući Vukovarsko-srijemsku županiju s ostatkom RH prema broju aktivnih obrta VSŽ se nalazi u sredini, na 12. mjestu, s udjelom od 2,8% od svih aktivnih obrta u Hrvatskoj.

Gledajući pet slavonskih županija prema broju aktivnih obrta najviše ih je u Osječko-baranjskoj županiji – njih 3.801, zatim slijedi Vukovarsko-srijemska županija s 2.136 aktivnih obrta, Brodsko-posavska s 2.034, Virovitičko-podravska s 1.124, te na samom začelju Požeško-slavonska županija sa samo 888 aktivnih obrta što je ujedno i daleko najmanje u cijeloj Hrvatskoj i jedini imaju ispod 1.000 aktivnih obrta.

Ako gledamo **cehovski ustroj** u aktivnim obrtima prema oznaci glavne djelatnosti u sjedištu, **struktura na razini RH** izgleda kako slijedi:

- proizvodno zanatstvo 7.632 (9,9%)
- uslužno zanatstvo 30.572 (39,5%)
- ugostiteljstvo i turizam 12.178 (15,7%)
- trgovina 9.653 (12,5%)
- prijevoz osoba i stvari 7.414 (9,6%)
- ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo 4.005 (5,2%)
- frizeri, kozmetičari, fitnes 5.881 (7,6%)

U Vukovarsko-srijemskoj županiji je prema podacima Hrvatske obrtničke komore krajem prosinca 2017. bilo aktivnih **2.136 obrta**, što u odnosu na ukupan broj obrta u RH predstavlja **2,76%** .

U odnosu na prethodnu godinu **broj obrta je smanjen za 19.**

Prema **cehovskom ustroju u Županiji** je poslovalo :

- proizvodno zanatstvo 241 obrta (11,3%)
- uslužno zanatstvo 762 obrta (35,7%)
- ugostiteljstvo i turizam 271 obrta (12,7%)
- trgovina 280 obrta (13,1%)
- prijevoz osoba i stvari 121 obrta (5,7%)
- ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo 279 obrta (13,1%)
- frizeri, kozmetika, fitnes, njega tijela 182 obrta (8,5%)

Prema spolu vlasnici obrta u Vukovarsko-srijemskoj županiji su pretežno muškarci sa 70% obrta, dok su žene vlasnici u 30% aktivnih obrta.

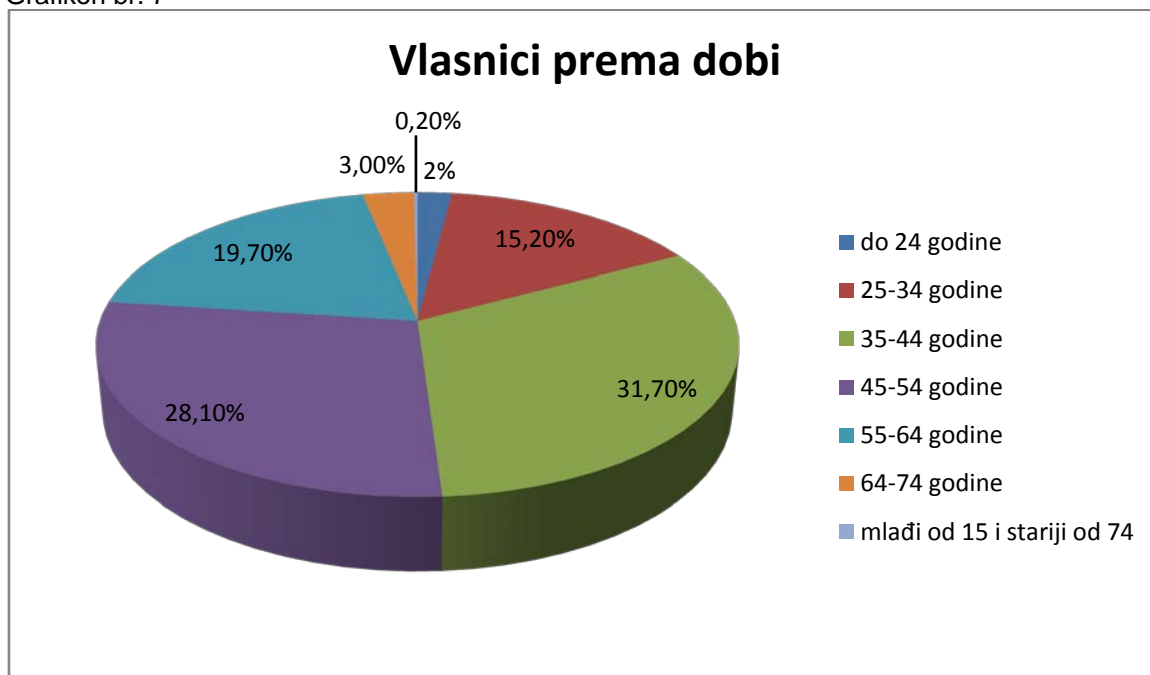
Grafikon br. 6

Izvor: Knjiga obrtnika – članova HOK-a, 31.12.2017.

Gledajući starost vlasnika obrta u VSŽ najviše ih je u dobi između 35-44 godine s 31,7%, zatim između 45-54 s 28,1%, a najmanje je očekivano mladih do 24 godine 2% i starijih između 65-74 godine s 3%, te ostalih s 0,2% mlađih od 15 i starijih od 74 godine.

Grafikon br. 7

Izvor: Knjiga obrtnika – članova HOK-a, 31.12.2017.

Tablica br. 40

ŽUPANIJA	Radnici zaposleni kod obrtnika				Ukupno		Udio u županiji	
	žene	udio	muškarci	udio			žene	muškarci
Zagrebačka	2.982	6,4%	3.935	7,8%	6.917	7,1%	43,1%	56,9%
Krapinsko-zagorska	1.789	3,8%	2.690	5,3%	4.479	4,6%	39,9%	60,1%
Sisačko-moslavačka	1.542	3,3%	1.681	3,3%	3.223	3,3%	47,8%	52,2%
Karlovačka	1.717	3,7%	1.676	3,3%	3.393	3,5%	50,6%	49,4%
Varaždinska	2.232	4,8%	3.018	6,0%	5.250	5,4%	42,5%	57,5%
Koprivničko-križevačka	995	2,1%	1.048	2,1%	2.043	2,1%	48,7%	51,3%
Bjelovarsko-bilogorska	1.078	2,3%	1.285	2,5%	2.363	2,4%	45,6%	54,4%
Primorsko-goranska	3.022	6,4%	3.464	6,8%	6.486	6,6%	46,6%	53,4%
Ličko-senjska	673	1,4%	728	1,4%	1.401	1,4%	48,0%	52,0%
Virovitičko-podravska	1.111	2,4%	1.249	2,5%	2.360	2,4%	47,1%	52,9%
Požeško-slavonska	735	1,6%	953	1,9%	1.688	1,7%	43,5%	56,5%
Brodsko-posavska	1.730	3,7%	1.960	3,9%	3.690	3,8%	46,9%	53,1%
Zadarska	2.133	4,5%	2.391	4,7%	4.524	4,6%	47,1%	52,9%
Osječko-baranjska	2.841	6,1%	3.099	6,1%	5.940	6,1%	47,8%	52,2%

Šibensko-kninska	1.241	2,6%	1.296	2,6%	2.537	2,6%	48,9%	51,1%
Vukovarsko-srijemska	1.917	4,1%	1.775	3,5%	3.692	3,8%	51,9%	48,1%
Splitsko-dalmatinska	5.909	12,6%	5.506	10,9%	11.415	11,7%	51,8%	48,2%
Istarska	3.831	8,2%	4.085	8,1%	7.916	8,1%	48,4%	51,6%
Dubrovačko-neretvanska	1.557	3,3%	1.524	3,0%	3.081	3,2%	50,5%	49,5%
Međimurska	1.076	2,3%	1.243	2,5%	2.319	2,4%	46,4%	53,6%
Grad Zagreb	6.778	14,5	6.114	12,1%	12.892	13,2%	52,6%	47,4%
UKUPNO	46.889	100%	50.720	100%	97.609	100%	48,0%	52,0%

Izvor: HZMO, stanje 31.12.2017.; podatke obradila HOK

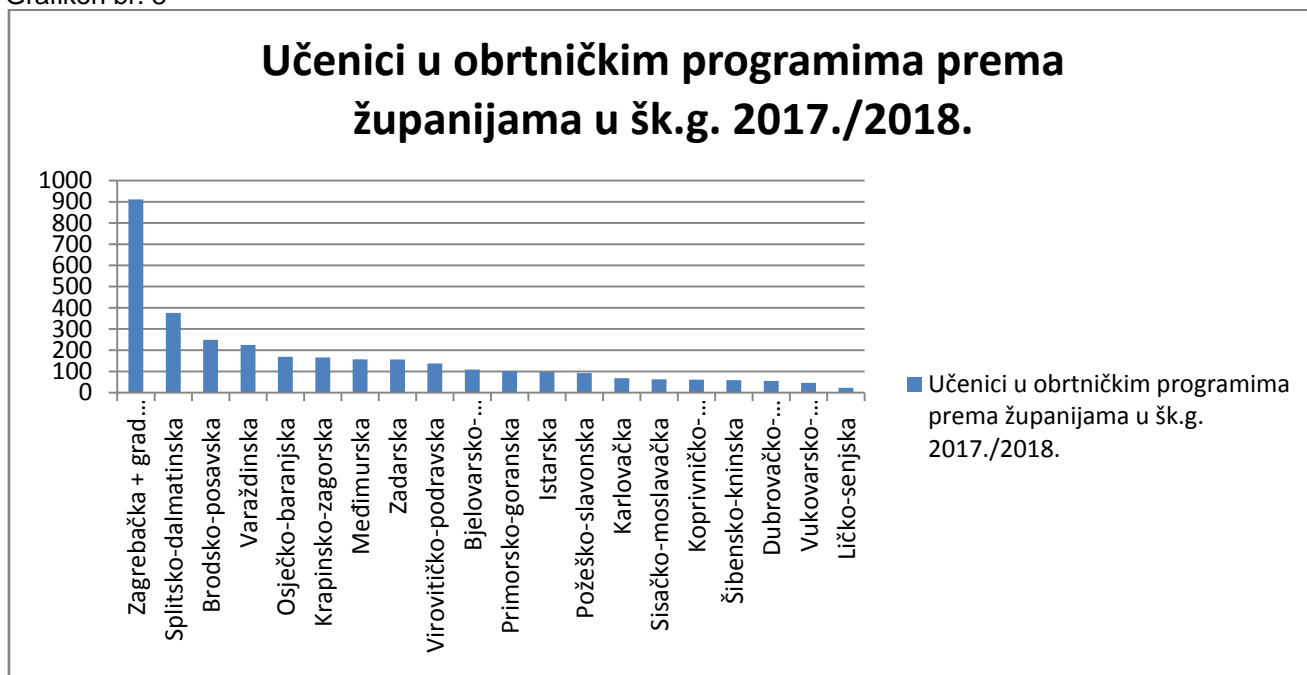
Kao što vidimo po broju i postotku zaposlenih u Hrvatskoj podjednako su zastupljena oba spola – muškarci čini 52% zaposlenih kod obrtnika dok žene čine udio od 48%. Vukovarsko-srijemska županija ne odstupa od omjera koji je u cijeloj Hrvatskoj, jedina je razlika što je više žena zaposlenih kod obrtnika nego muškaraca – 51,8% žena naspram 48,2%.

Prema evidenciji HZMO s 31.12.2017. godine ukupno je kod obrtnika u Vukovarsko-srijemskoj županiji bilo zaposleno 3.692 radnika. Gledajući sveukupno zaposlene i vlasnike obrta u VSŽ je onda u ovom sektoru ukupno zaposleno 5.864 zaposlenika (37% vlasnici obrta, 63% radnici u obrtima)

Uzimajući ukupan broj zaposlenika i vlasnika obrta u cijeloj Hrvatskoj u sektoru obrtništva je zaposleno 176.805 osoba (44,8% vlasnici obrta, 55,2% radnici u obrtima). Ukupno zaposlenih u obrtima u Vukovarsko-srijemskoj županiji u odnosu na cijelu Hrvatsku je 3,3%.

Kao što je poznato veliki problem imaju obrtničke škole jer je zanimanje učenika za upisom u obrte na jako niskoj razini. U cijeloj Hrvatskoj postoji taj problem te je ukupan broj učenika upisanih u programe obrtničkih zanimanja u školskoj godini 2017./2018. bio 3.324 učenika. Ono što je posebno porazno je to što je u Vukovarsko-srijemskoj županiji upisano samo 46 učenika te smo druga najlošija županija u ovom segmentu – jedino je u Ličko-senjskoj županiji upisano manje i to samo 26 učenika. Ostale slavonske županije su imale više učenika u obrtničkim programima: Brodsko-posavska 249, Osječko-baranjska 169, Virovitičko-podravska 137, te Požeško-slavonska 92 učenika.

Grafikon br. 8

Izvor: HOK

Najviše učenika je upisano u obrtnička zanimanja u Zagrebačkoj županiji + grad Zagreb njih 911, pa slijedi Splitsko-dalmatinska s 376 učenika i Brodsko-posavska s 249 učenika. Na začelju su uz navedene Ličko-senjsku i Vukovarsko-srijemsku još i Dubrovačko-neretvanska s 55 učenika i Šibensko-kninska s 59 upisanih učenika.

Stručna osposobljenost predstavlja jednostavniji oblik stjecanja stručne spreme i provodi se za manje zahtjevnim zanimanjima, te je glavna prednost stručne osposobljenosti što vrlo brzo može osposobiti kandidata za samostalno obavljanje obrta. U RH su tijekom 2017. godine stručno osposobljene 642 osobe što je puno manje u odnosu na 2016. godinu kada je bilo 910 stručno osposobljenih osoba.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji je ispit o stručnoj osposobljenosti u 2017. godini položila 21 osoba što u odnosu na ukupni broj položenih ispita u RH iznosi 3,3% i od ostalih slavonskih županija jedino Osječko-baranjska ima više položenih ispita.

Majstorski ispiti se polažu za obavljanje vezanih obrta za koje se prema odredbama Pravilnika o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica (Narodne novine 42/8) traži majstorski ispit. Majstorska zvanja su vrlo cijenjena u Hrvatskoj i Europi. Ispit se prijavljuje pri područnim obrtničkim komorama, a polaže pred ispitnim komisijama Hrvatske obrtničke komore.

U 2017. godini majstorske ispite u RH položilo je 1.189 kandidata od čega 49 u Vukovarsko-srijemskoj županiji što iznosi 4,1%. Obrtnička zanimanja s najviše položenih majstorskih ispita su frizer i kuhar.

Usporedba broja obrta u Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2017. godini s prvom polovicom 2018. godine

Tablica br. 41

Općina/grad	Broj obrta 31.12.2017.	Broj obrta 30.06.2018.
Andrijaševci	42	40
Babina Greda	39	41
Bogdanovci	8	10
Borovo	43	44
Bošnjaci	30	27
Cerna	62	69
Drenovci	47	49
Gradište	19	21
Gunja	39	44
Ilok	105	106
Ivankovo	99	102
Jarmina	20	15
Lovas	5	5
Markušica	14	12
Negoslavci	6	5
Nijemci	35	32
Nuštar	49	53
Otok	61	54
Privlaka	29	25
Stari Jankovci	29	29
Stari Mikanovci	32	33
Štitar	16	17
Tompojevci	18	17
Tordinci	13	14
Tovarnik	20	19
Trpinja	30	31
Vinkovci	533	535
Vođinci	21	20
Vrbanja	45	45
Vukovar	424	432
Županja	198	197
Ukupno	2131	2143

Izvor: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta; Uprava za poduzetništvo i obrt

U prvih 6 mjeseci 2018. godine ukupan broj obrta u VSŽ se u odnosu na kraj 2017. godine povećao za 12 obrta. Vidljivo je da je najveći broj obrtnika smješten u gradovima, posebno u Vinkovcima i Vukovaru. Broj obrta je podjednak u ovom razdoblju s tek nešto većim smanjenjem u Otoku (7 obrta manje) i Jarmini (5 obrta manje), te povećanjem u Vukovaru (8 obrta), Cerna (7 obrta) i Gunji (5 obrta).

8. ZAKLJUČNO

Prema podacima iz godišnjih financijskih izvještaja, u 2017. godini, kao i u prethodne dvije godine 2016. i 2015., nastavljaju se pozitivni trendovi pokazatelja rezultata poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Vukovarsko-srijemskoj županiju, pri čemu je porast u 2017. godini bio veći u odnosu na prethodne dvije godine.

BDP je rastao i prema podacima HNB-a u 2017. je zabilježen porast od 4% - odnosno u 2016. je iznosio 351.349 mil. kn, a u 2017. 365.643 mil. kn. Usporedbom podataka s prethodnim godinama vidimo da gospodarstvo bilježi kontinuirani rast i da se situacija stabilizirala.

Bruto domaći proizvod po stanovniku u 2017. godini bio je 11.882 EUR, dok je isti u 2016. godini bio 11.179 eura što predstavlja povećanje od preko 6% što potvrđuje pozitivan smjer kretanja gospodarstva.

Također i kretanja na tržištu rada u 2017. godini pokazuju smanjenje stope nezaposlenosti u odnosu na 2016. godinu, a ukupan broj zaposlenih u RH u 2017. godini je 1.405.498 aktivnog stanovništva što je porast u odnosu na 2016. godinu od preko 15.000 zaposlenika (2016. godine 1.390.418 zaposlenih).

Porast prosječne plaće u RH je također zabilježen u protekloj godini. Nakon što je u 2016. godini prosječna plaća u RH porasla u odnosu na 2015. za 91 kn trend porasta prosječne neto plaće je zabilježen i u 2017. godini i to za 300 kn te je prosječna neto plaća u RH za 2017. godinu iznosila 5.985 kn, što znači da je došlo do povećanja prosječne neto plaće za više od 5%.

Pozitivni pomaci vidljivi su i u gospodarstvu Vukovarsko-srijemske županije, a to se vidi iz slijedećih podataka:

- ukupni prihodi poduzetnika porasli su za 37,3% u odnosu na prethodnu godinu (12,9 milijardi kuna ukupnog prihoda u 2016. godini, a 17,8 milijardi kuna ukupnih prihoda u 2017. godini)
- dobit razdoblja ostvarena je u iznosu od 852 mil. kuna
- povećan je broj zaposlenih u tvrtkama za 5,8% u odnosu na 2016. godinu
- broj poduzetnika se povećao za 7,5% u odnosu na 2016. godinu
- prosječna mjesečna neto plaća u tvrtkama iznosila je 4.035 kn i za 6,7% je veća od prosječne neto plaće u 2016. godini
- ukupne investicije u 2017. godini su bile na razini 378 milijuna kuna, a to je povećanje od 13,24% u odnosu na 2016. godinu.

No i pored ovih pozitivnih pomaka i pokazatelja pred gospodarstvom Vukovarsko-srijemske županije su i dalje veliki izazovi. Potrebno je usmjeriti aktivnosti na stvaranju povoljnijeg poduzetničkog okruženja, nužno je pokrenuti nove investicijske cikluse, jačati konkurentnost lokalnih gospodarskih subjekata, poticati inovativnost i

uvođenje novih tehnologija, ulagati u ljudski kapital, a sve sa ciljem da se izmjeni postojeća niskoakumulativna struktura gospodarstva u korist gospodarstva u kome će prevladavati djelatnosti sa visokom stopom dodane vrijednosti.